

Luhamaa poolt Võru linnale lähenedes avaneb kaunis vaade Kose alevikule, mis on tegelikult juba ammu linnaga ühte sulanud.

Võru linn tegi 16 vallale ühinemisettepaneku

Võru linnavolikogu saatis sel kuul 12 Võrumaa ja neljale Põlvamaa vallale ühinemisettepaneku, millega soovitakse alutada ühinemiskõnelused, et 17 omavalitsuse põhjal üks omavalitsus moodustada.

Ühinemisettepanek tehti Võrumaa Antsla, Haanja, Lasva, Meremäe, Misso, Mõniste, Rõuge, Sõ-

merpalu, Urvaste, Vastseliina, Varstu ja Võru vallale ning Põlvamaa Kanepi, Laheda, Orava ja Veriora vallale.

„Tegemist on olulise sammuga Võru linna ja kogu Võrumaa edasises arengus,” rõhutas Võru Linnavolikogu esimees Toomas Paur. Ta lisas, et tegemist on läbikaalutud ja tulevikku suunatud

otsusega: „Ajalugu on tõestanud, et senise killustatuse korral me taandareneme, inimesed lahkuvad ja meie elatustase käib alla.” (*Loe lähemalt lk 2 „Ärgem jäägem Võru arengus pealtvaatajaiks!”*.)

Võru linnapeale Anti Allasele teeb Võru Linnavolikogu otsus heameelt. „Tegemist ei ole küll Võru linna jaoks kõige mugavama

variandiga, aga otsus on tehtud suure vastutustundega ja lähtub piirkonna kui terviku huvidest, vaadates seejuures perspektiivis kaugemale ette,” lausus ta.

Allase sõnul tahab Võru linn igal juhul täita piirkonna suurima omavalitsuse rolli ja kanda vastutust olla vajaduse korral piirkondliku omavalitsuse tekkimisel

eestvedajaks. „Selle otsusega anname signaali, et kui ka teistele omavalitsustele tundub, et tegu on läbirääkimist vääriva ettepanekuga, siis Võru linna taha asi kinni ei jää,” lisas ta.

Ulis Guth

1 ARVAMUS

Tõnu Jõgi, Võru Linnavolikogu aseesimees

Tulenevalt valitsuse algatatud haldusreformist, aga eelkõige seadusega määratud kohustusest vastata Meremäe ja Mõniste vallala esitatud ettepanekule alustada liitumisläbirääkimisi Võru maakonna ulatuses, oleme kohustatud kujundama Võru Linnavolikogu seisukoha oma võimalikust rollist haldusreformis.

Mul on väga hea meel, et selles Eesti omavalitsussüsteemi tuleviku mõjutavas küsimuses on kõik

Võru Linnavolikokku kuuluvad erakonnad ja valimisliit asunud kujundama ühtset seisukohta. Konstruktiiivsete läbirääkimiste käigus, jättes kõrvale poliitilised erimeelsused, oleme nüüdseks jõudnud käitumisstrateegias ühistele seisukohtadele. Kuigi motiivid on meil mõnevõrra erinevad, on siiski kõige olulisem üksmeelne otsus, kuna selle elluviimisega ei tegele tõenäoliselt ainult praegune koalitsioon. Suur tänu kõigile, kes võtsid vaevaks ühise seisukoha kujundamisel osaleda.

Ma ei arva, et haldusterritoriaalne reform oleks mingi võluvits, mis eraldi rakendatuna võiks olulisi positiivseid arenguid kaasa tuua. Küll võib liitumine saada oluliseks eelduseks tegeliku haldusreformi läbiviimisel. Eriti käib see Võru linna kohta. Võru linna seisukohast ei näe ma lähemas

perspektiivis mingeid eeliseid, mida võiks kaasa tuua mis tahes skeemi kohane liitumine teiste omavalitsustega. Tohtu halduskoormus kaasneb sellega aga kindlasti.

Sellele vaatamata oleme oma senisest staatusest tulenevalt kohustatud käituma maakonna keskusena. Hääbuva maakonna keskusena ei ole ka Võru linnal pikemas perspektiivis tulevikku. Seetõttu pean õigeks volikogu otsust anda kõigile meid ümbritsevatele omavalitsustele selge sõnum oma suhtumisest. Soovimata avaldada kellelegi survet meiega liitumisläbirääkimistesse asuda, oleme valmis võtma endale liitumisprotsessi eestvedaja rolli, kui meie naaberomavalitsused leiavad, et sellest võiks neile kasu olla.

Olenemata sellest, kuidas piiride tõmbamine läheb, tuleks tõ-

siselt panustada haldusreformi sisulistesse küsimustesse, milleks on omavalitsuste rolli suurendamine Eesti haldussüsteemis ja omavalitsuste rahastamise korrastamine. Seni on omavalitsuste esindajatel õnnestunud ministriumidega ainult monoloogi pidada. Võib öelda, et taasiseseisvumisest alates pole ministriumid (eelkõige Rahandusministeerium) omavalitsuste ettepanekuid peaaegu arvestanud. Seda olukorda tuleb muuta. Kui varem võis ministriumide kahtlusi väga väikeste omavalitsuste haldussuutlikkuse suhtes mingil määral aktsepteerida, siis haldusterritoriaalse reformi käigus liitunud omavalitsused peavad saama õiguse tegelikult kohalikku elu korraldada, mitte olla ainult ministriumide täitevorganiks kohapeal.

Selline haldusreform, mida ise-

loomustab praegu menetluses olev seaduseelnõu, on minu meelest kuritahtlik haldusressursi raiskamine. Parandusettepanekutega ei ole seal midagi parandada, kuna see ei sisalda peale piiride tõmbamise tegelikult midagi. Isegi suuremate liitumistega kaasnevad õiguslikud aspektid on käsitlemata. Näen siin vabariigi valitsuse haldussuutmatust, aga võib-olla ka soovimatust realselt haldusreformi riigis läbi viia.

Lugupeetud kolleegid, kutsun teid üles andma oma panuse, sunnimaks valitsust mugavustsoonist välja tulema ja asuma Eesti haldussüsteemi tegelikult reformima.

Võru valla soovita liitumisläbirääkimistesse astuda ei ole meil mingit mõtet kaugemate valdadega läbirääkimisi alustada. Selline on meie asukohast tulenev tegelikkus.

Ärgem jäägem Võru arengus pealtvaatajaiks!

Võru Linnavolikogu langetas 9. märtsil otsuse teha 12-le Võrumaa ja neljale Põlvamaa vallale ühine misettepanek eesmärgiga moodustada 17 omavalitsusüksuse põhjal üks omavalitsus. Otsus on saanud laia kõlapinna, ja seda põhjendatult. Tegemist on olulise sammuga Võru linna ja kogu Võrumaa edasises arengus.

Võru linn ei põe suurhullustust, tegu on läbi kaalutud ja tulevikku suunatud otsusega. Ajalugu on tõestanud, et senise killustatuse korral me taandarene, inimesed lahkuvad ja meie elatustase käib alla. Viimase kümne aastaga on Võru maakond kaotanud ligi 4000 elanikku, see teeb umbes 400 inimest aastas ja rohkem kui inimene päevas. Tuleb olla realist ja mõista, et niimoodi jätkata ei ole võimalik.

Kui ei otsusta meie, siis otsustatakse meie eest

Kui me ise Võrumaa arengus otsustavaid samme ette ei võta ja jääme pelgalt pealtvaatajateks, siis otsustavad teised meie eest. Esiteks tuleb praeguse kava kohaselt 2017. aastal otsustusvõimetuid omavalitsusi liitma valitsus. Teiseks teevad oma töö majanduslikud ja ühiskondlikud seaduspärad: targad liituvad saavad edumaa, ebakindlad kõrvalejäävad lähevad kiirema allakäigu teed.

Seega on ainuvõimalik lahendus vaadata reaalsusele otsa, kasutada ära hetkeolukorda ja astuda konkreetseid samme parimate lahenduste suunas. Sellest lähtuvalt tegigi Võru Linnavolikogu ühinemisetpaneku kõigile Võrumaa ja neljale Põlvamaa vallale. Praegu on tegu ainult ettepanekuga. Kuidas ja kas see reaalsuseks saab, seda näitab aeg. Karisid selle plaani elluviimisel on palju. Näiteks kui Võru vald ettepanekule selja keerab, siis on kogu plaanil kriips peal. Omamata piire teiste omavalitsustega, jääks Võru linn sel juhul üksindusse.

Kriitikat oleme haldusreformi kohta kuulnud aastaid, alustades sellest, et külad kaovad ja vallamajad viiakse kaugele, ning lõpetades sellega, et vaesuse liitmine ei loo rikkust ja piiride ümberjoonistamine toob kaasa üksnes lisakulusid koos normaalse elu pea peale pööramisega. Eks igas kriitikanooles pei-

tub oma iva, kuid katsuks siinkohal näha ka ühinemise positiivset poolt.

Kui ühinemine praeguse ettepaneku järgi läbi läheks, oleks uue omavalitsusüksuse prognoositav elanike arv statistikaameti 2015. aasta andmete alusel 38 671 inimest. Võrreldava rahvaarvuga on näiteks Pärnu (39 784 inimest) ja Kohtla-Järve (36 622 inimest). Suur Võrumaa vald oleks elanike poolest võrdne kahe ja poole Rakvere linnaga, 2,2 Viljandi linnaga, kahe Viimsi valla ja 0,4 Tartu linnaga.

Vähem lahkumisi ja sissetulek võimalikult paljudele inimestele

Pole vaja olla ei majandusega sotsiaalteadlane, et mõista: tänase Eesti majanduskorraldus on sundinud inimesi väikestest omavalitsustest lahkuma ja suurtesse elama asuma. Plaanitavasse suurvalda ühinema kutsutud 17 omavalitsusest on statistikaameti andmetel perioodil 2014–2015 elanikke kaotanud 14 omavalitsust. Juurde on inimesi tulnud vaid Laheda, Rõuge ja Veriora valda. Suure ühendatud Võrumaa puhul võiks aga eeldada, et targalt ja sisuliselt kokku pandud omavalitsused hakkavad ühtse tervikuna tegutsedes elanikke nagu suured keskusedki ligi tõmbama ja rahvastiku väljavool katkeb.

Kas suurvalda tingimustes palgad kasvavad? Praegu on ühinemisplaani kuuluva 17 omavalitsuse keskmine statistiline brutokuupalk umbes 820 eurot: kõige väiksem on see Mõniste vallas (774 eurot) ja kõige suurem Haanja vallas (910 eurot). Võrreldava rahvaarvuga Pärnus on keskmine palk 843 eurot, Kohtla-Järvel 817 eurot, Rakveres 864 eurot, Viljandis 857 eurot ja Viimsi vallas 1360 eurot. Hästi majandatud rahvastiku kasv võib palku pisut tõsta, kuid pigem sõltub palgakasv sellest, kas suudetakse muutada piisavalt atraktiivseks tõmbekeskuseks.

Hoopis eraldi ja ehk olulisemgi küsimus on, kui palju selliseid keskmise palga saajaid rahvastikus üldse on? 17 omavalitsuse peale keskmiselt 36,5 protsenti: kõige vähem Meremäe vallas (32 protsenti) ja kõige rohkem Vastseliina vallas (40 protsenti). Pärnu vastav näitaja on

38 protsenti, Kohtla-Järvel 38 protsenti, Rakveres 41 protsenti, Viljandis 40 protsenti ja Viimsis 37 protsenti. Seega tagab ühinenud omavalitsus suure tõenäosusega sissetuleku rohkematele inimestele küll.

Et mõttelendu siinkohal mitte liiga keeruliseks ajada, siis toon siin paljude ettevõtluse majandusnäitajate hulga ka ühe numbri, ehk kui palju ettevõtete käivet ühe elaniku kohta tuleb. Kuna ettevõtlus on majandusliku heaolu alus, siis võimaldab see näitaja umbkaudu hinnata, kuidas kohalik omavalitsus ärisektorile meeldib.

17 vaatluse all oleva omavalitsuse keskmine on praegu 11 444 eurot. Pärnu number on 25 383 eurot, Kohtla-Järvel 9 890 eurot, Rakverel 28 217 eurot, Viljandil 25 714 eurot ja Viimsi vallas 27 374 eurot. Ehk on siin isegi kõige suurem mõtlemiskoht. Ärisektorile meeldivad suure elanikkonnaga omavalitsused ja nende loodud majandustulemus on jällegi omavalitsuse elanike elatustaseme tõusu vundament.

Kokkuvõtteks, suurt imet me ühendamisega ehk kohe ei saavuta, kuid tugeva arenguvundamendi võime luua küll. Muidugi kui lisaks piiride muutmisele ka inimpotentsiaali arukalt kasutame.

Lõpetuseks rõhutan, et valitsuse praegune omavalitsuste piiride nihutamine ei ole sisuline reform, mida Eestimaa ootab. Ülkirjeldatud 17 omavalitsuse ühendamise plaan on lihtsalt praeguses olukorras üks optimaalsemaid variante, mida oleme volikogus arutanud. Kaasa mõtlema olid kutsutud nii koalitsioon kui ka opositsioon. Valitsuse poolt käima lükatud haldusreform ei ole täiuslik, sest puudu on kas või rakendusaktid. Kõike seda silmas pidades püüame volikoguga teha lihtsalt praegusi olusid arvestades parima.

Toomas Paur,
Võru Linnavolikogu
esimees

PÜHADETERVITUS

Suure nädala tervitused Võru linnale ja ümbruskonnale

Suure nädala lugu – kas see on armastuslugu? Kangelane annab elu oma armsama eest. Aga see ei ole selline lugu, kus ülevoolavad tunded paisuvad korra leegiks ja haihtuvad kolme päeva, kolme aasta või kolmekümne aasta pärast. See ei ole ka selline lugu, kus armastus on põhimõte – idee, mille eest surma minna ja kahjuks ka teisi surma saata. See lugu ei ole selline.

Suure nädala lugu – kas see on hoopis sõjajutt? Vastakuti on kaks armeed – kaks vastandlikku mõjujõudu, Jumal ja Saatan. Aga kui mõelda sõdadele, kus võidab see, kes tapab rohkem, siis see ei ole see. Suure nädala loos võidab see, kes sureb. Tegelikult teavad seda mõlemad osapooled. Juba kolm ja pool aastat Ketsemani ja Kolgata sündmustest varem oli Saatan teinud Jeesusele pakkumise: „Teeme diili! Ajame asju tsiviliseeritult! Kummarda minu ees ja kõik on sinu! Sa ei pea surema!” Kristus ei võtnud Saatanat pakkumist vastu, sest Jumala käsust ülestumine nõudis surma ja seda läks ta tegema: surema käsust üle astunud inimese, tegelikult kogu inimkonna eest.

Suure nädala lugu – ehk on see psühholoogiline draama? Saatanat kõige suurem trump, keda ta sai Jeesuse

vastu kasutada, olid inimesed – needsamad inimesed, kelle eest, keda armastades ja kelle heaks ta tuli surema. Lähedased inimesed, kes keelitasid teda surmamineku plaanidest loobuma. Ühiskonna jätsid, kes rõga üles kõhides talle näkku sülitasid ja teda igasuguseid reegleid arvestamata peksid. Kõige kõrgemad vaimulikud aukandjad, kes ta selliseks omakohtuks nimme loovutasid. Valitseja, kes täie teadmise juures, et tegemist on süütu mehega, lasi teda piitsutada kogu karistuse määraga. Hullunud rahvas, kes nõudis skandeerides tema ristilöömist, valides samas vabastamiseks paadunud kurjategija. Rooma sõdurid, kellele avanes võimalus tema üle peenelt ja valusalt nalja heita. Ja lõpuks, pilkavad ja parastavad hääled, kes hüüdsid üles ristile: „Astu ristilt alla, kui sa midagi väärt oled! Näita, mida võid!” Inimesed erinevatest ühiskonnaklassidest, erinevatest kultuuri- ja traditsioonidest, erinevatest rahvustest näitasid kõige jõulisemal moel, et nad ei vääri päästmist. Nad näitasid, et neile on Jeesuse armastus vastumeelne ja vastik ning tema ohver on mõttetu. Ometi armastas Jeesus neid, kes talle haiget tegid, kuni lõpuni. Ta suri iga inimese eest, et anda

igauhele võimalus valida elada igavesti.

Suure nädala lugu on inimloomusele mittehoomatavast armastusest, suurest võitlusest kosmiliste jõudude vahel ning võidust surma üle. Kui enne võis ainult väita või oletada, et Jumal tõepoolest armastab iga oma loodud olevust, siis suurel reedel tõestati seda praktiliselt. Nii nagu loomisel hingas Jumal seitsmendal päeval oma loomistegudest, nii hingas ta seitsmendal päeval oma lunastustegudest, et uuel nädalal uuesti elule tõusta. Kui varem leidis inimesi, kes surrust ülestõusmist uskusid, siis Kristuse ülestõusmine tõestas praktiliselt, et see toimib. Tegelik ülestõusmispäev on veel ees, kuid juba praegu võime olla rõõmsad lootuses ja suure ülestõusmispäeva ootuses.

Häid pühi!

Hele Kulp,
seitsmenda päeva
adventistide Võru koguduse
pastor

KUU PILDIS

Võru linna ja Pihkva kohtumisest Tartus

26. veebruaril kohtusid linnapea Anti Allas, abilinnapea Sixten Sild ja arendusnõunik Tiina Hallimäe Pihkva regiooni välismajandussuhete osakonna konsultandi Maria Bulatova ja Pihkva linna piiriülese koostöö üksuse juhi Kristina Kobyziga.

Tartus toimunud kohtumisest (pildil), kus räägiti Eesti-Vene programmist, rahastusvõimalustest ja koostööprojektidest nagu Uma Loomekoja rajamine ja Koreli oja ning selle kaldaala arendamine, võttis osa ka Tartu Regiooni Energiaagentuuri juht Martin Kikas, kes rääkis energiasäästuprojektidest ja koostöövõimalustest.

LÜHIDALT

Kaitseväe linnalahing

Kaitsevägi annab teada, et 29.–31. märtsil kella 8–18 kasutatakse Võru linnas Pikk 5 kinnistut ning selle lähimüürit linnalahingut õppuse korraldamiseks.

Õppusel kasutatakse imitatsioonivahendeid, järgides rangelt ohutustehnika eeskirja.

Võru Linna Leht

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ulis.guth@voru.ee
Väljaandja: Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Ullis Guth
Tel 512 0787
Teostaja: AS Võru Täht
Ajalehe järgmine number ilmub 26. aprillil.

KESKKONNAHOID

Hoiame oma linna puhtana!

Võru Linnavalitsus otsib töhusaid viise, kuidas lahendada jäätmehoolduse valdkonnas esinevaid probleeme, olgu selleks siis jäätmete ebaseaduslik sokutamine loodusesse ja linnaruumi või prügi sortimise reeglite eiramine.

Olukorrast väljapääsuna nähakse eelkõige head koostööd sotsiaalvõrgustikega, kus info ja uudised kiiresti levivad, ning probleemsetesse kohtadesse mobiilsete valvekaamerate paigaldamist.

Üks ilmekas näide jäätmete ebaseaduslikust sokutamistest keskkonda pärineb 23. veebruarist, kui tubli linnakodanik avastas Koreli ojast seitse suurt prügikotti. Kuna prügikotid olid ojas Põllu tänava piirkonnas takistuse taha pidama jäänud, ähvardas kiire veevool need lõhkuda ning osa jäätmeid oligi juba välja pudenenu. „Jäätmeteks olid enamikus pakendid, sealhulgas pandimärgiga jäätmed. Täna on kõik prügikotid ojast välja korjatud, ka lahtine prügi koristatud ning otsitakse andmeid jäätmete omaniku kohta,” täpsustab keskkonnaja järelevalvespetsialist Tiina Randjärv.

Võru linnakalmistul on korraldatud jäätmete kogumine nii, et suurde valgesse BigBag-kotti tuleb eraldi

Halvad näited: Koreli oja visatud seitse suurt prügikotti...

koguda biolagunevad haljastujäätmed (lehed, väiksed oksad, muru, sammal jms) ja konteinerisse need jäätmed, mis ei lagune (kunstlilled, küünlad, kilekotid, lillevaasid jms). „Paraku ei ole harvad juhtumid, kui kõik jäätmed – lehed, küünlad, kunstlilled – pannakse ühte kilekotti kokku ja visatakse haljastujäätmete hulka või siis vastupidi, okka-lehepuru pannakse lahtiselt konteinerisse küünalde juurde lahtiselt pandud okka-lehepuru.

rollima ja lohakaid peremehe ka trahvima. On ka inimesi, kes ei hääbene avalikku linnaruumi roojata. „Omaette kurioosumiks tuleb pidada Jüri tänava turu juurde parkimisplatsile tekkinud sarja – üks kehakergendaja tavatseb oma tegemisi seal teadete-reklaamide taga õiendada. Tegemist on korduva tegevusega. Kõik, kes loevad kultuuriürituste infot, on lisaks sunnitud vaatama tegutseja „tulemust,” toob keskkonnaja järelevalvespetsialist nõutuks tegeva näite.

Hooletud loomaomanikud

Probleeme põhjustavad linnahaljastuses ka hoolima-

tud loomaomanikud, kes ei vaevu oma loomade järelt koristama, kuigi Võru linnas kehtiva „Koerte ja kasside pidamise eeskirja” järgi on loomaomanik selleks kohustatud. „Kui vaadata Tamula rannapromenaadi haljastust Karja tänava ja Roosisaare silla vahel, siis sealne „miiniväli” on ehmatavalt muljetavaldav,” nendib Randjärv. Tema sõnul hakatakse lähiajal loomaomanikke kont-

... ja linnakalmistul konteinerisse küünalde juurde lahtiselt pandud okka-lehepuru.

rollima ja lohakaid peremehe ka trahvima.

On ka inimesi, kes ei hääbene avalikku linnaruumi roojata. „Omaette kurioosumiks tuleb pidada Jüri tänava turu juurde parkimisplatsile tekkinud sarja – üks kehakergendaja tavatseb oma tegemisi seal teadete-reklaamide taga õiendada. Tegemist on korduva tegevusega. Kõik, kes loevad kultuuriürituste infot, on lisaks sunnitud vaatama tegutseja „tulemust,” toob keskkonnaja järelevalvespetsialist nõutuks tegeva näite.

Linnavalitsus soovib eespool toodud probleemidele

– hoolimatusele, ükskõiksusele ja ignorantsusele – võimaluste piires vastu astuda ning kutsub linnakodanikke üles prügistamisest ja reostamisest teatama, kuna nii sugune info aitab linnas puhtust hoida.

Leitud jäätmed vaadatakse hoolikalt läbi ja omanikule viitavate tõendite leidmisel alustatakse väärteomenetlust. „Enamasti ei ole jäätmete omanik ise reostaja, küll aga jõutakse jäätmete omaniku abil uurimise käigus ka teo toimepanijani, kes siis vastutama peab,” täpsustab Randjärv.

Ulis Guth

Muudatused jäätmevaldkonna seadusandluses

Alates 1.01.2016 hakkas kehtima jäätmeseaduse § 36 lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri määrus nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused”.

Kolm kõige olulisemat määruses välja toodud asjaolu on:

1. Lisandus kolm uut jäätmeliiki, mida tuleb liigiti koguda: plast, tekstiil ja bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (§ 3 lg 2).

Selgituseks: tekstiiljäätmed on segaolmejäätmete hulgast välja korjatud riided, kangad, kardinaid jmt;

plastid – plastmassist ämbrid, vannid, kausid, mänguasjad, kelgud jmt;

bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed – kivid, pinnas, kunstlilled jmt.

2. Määratakse jäätmete liigiti kogumise korraldamise võimalused (§ 4 lg 11). Olmejäätmete tekkekohas sortimist ja liigiti kogumist korraldab kohalik omavalitsus järgmiselt:

a) tekkekohas sortimine ja liigiti kogumine ühildatuna kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatud jäätmeveoga vastavalt jäätmeseaduse § 66 lõikele 2. Võru linnas on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud segaolmejäätmed ja korrus-

Konteiner toidujäätmete kompostimiseks.

elamutel ka paber ja papijätmed;

b) tekkekohas sorditud ja liigiti kogutud jäätmete kokkukorjamine jäätmejaamades või erijäätmeliikide jaoks ette nähtud mahutites, nt pakendikonteinerid, kompostimiskonteinerid. Võru linna elanikel on võimalik jäätmeid viia nii keskkonnajaama Lühike tn 1 kui ka Umbsaare jäätmejaama. Linnas on pakendikonteinerid ja teadlikud kinnistumajad on soetanud kinnised konteinerid toidujäätmete kompostimiseks

(foto);

c) tekkekohas sorditud ja liigiti kogutud jäätmete regulaarne kokkukorjamine tekkekohade läheduses eri jäätmeliikide kogumiseks ja vedamiseks ette nähtud veokitega (nn kogumiringid). Kogumiringid on mõeldud hajaasustusega alade tarvis ja Võru linnas jäätmete kogumise ringe ei korraldata.

3. Täpsustati jäätmejaama mõistet ja lahtiolekuaegade nõudeid:

§ 41 lg 2 – Jäätmejaam on üldjuhul detailplaneerin-

Alates 1.01.2016 tuleb olmejäätmete sortimisel tekkekohas liigiti koguda vähemalt järgmised jäätmeliigid:

- 1) paber ja kartong;
- 2) plastid;
- 3) metallid;
- 4) klaas;
- 5) biolagunevad aia- ja haljastujäätmed;
- 6) biolagunevad köögi- ja sööklajajätmed;
- 7) bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed;
- 8) pakendid, sealhulgas paber- ja kartongpakendid, plastpakendid, puitpakendid, metallpakendid, komposiitpakendid (pakend, mis koosneb erinevatest materjalidest, näiteks kokkuliimitud kilest ja paberist), klaaspakendid, tekstiilpakendid ja muud jäätmeseaduse § 7 esitatud olmejäätmete mõiste vastavad pakendid;
- 9) puit;
- 10) tekstiil;
- 11) suurjäätmed;
- 12) probleemtoodete jäätmed (elektroonikajätmed, vanarehvid);
- 13) selles lõikes nimetamata ohtlikud jäätmed ning olmes tekkinud ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid.

Allikas: keskkonnaministri 16.01.2007 määrus nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused”.

gu ja projekti alusel rajatud ning tehniliselt varustatud jäätmekäitluskoht, kuhu on paigutatud taaskasutatavate jäätmete kogumiseks ja esmaseks töötlemiseks kogumismahutid, sh ohtlike jäätmete kogumise mahutid. Jäätmejaama lahtiolekuaegad peavad tagama elanikkonnale võimaluse anda

sorditud ja liigiti kogutud jäätmeid üle sobival ajal vähemalt kolm korda nädalas, sealhulgas ühel puhkepäeval.

Võru linna keskkonnajaam on avatud T-L kella 8–16, P, E suletud.

Umbsaare jäätmejaam on avatud E-R kella 8–16, L, P suletud.

LÜHIDALT

Kuuse tänavalt püütud kährikupoeg.

Teata, kui näed linnas metsloomi

Võru Linnavalitsus ja Võrumaa Jahimeeste Selts on sõlminud lepingu, mille kohaselt aitavad jahimehed kinni püüda ja loodusesse tagasi toimetada Võru linna sattunud väikeulukid, näiteks rebased, kährikud jne.

Palume kõiki, kes märkavad linnatänavatel ekslevaid metsloomi, sellest informeerida Võru Linnavalitsust.

Lisainfo: Tiina Randjärv, tel 785 0915.

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Räpina mnt 20 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamine

Võru Linnavalitsuse 25. veebruari 2016 korraldusega nr 85 on algatatud Võru linnas Räpina mnt 20 kinnistu ja lähiala detailplaneering ning jäetud algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Huvitatud isikuks on Jaagumäe Kaubanduse OÜ. Planeeritav ala asub Võru linnas Nõõrimaa asumis Räpina maantee ääres. Planeeringu algatamise ettepaneku kohaselt soovitakse maa-alale määrata hoonestusala ja ehitusõigused, parkimine ning tehnovõrkude paigutus. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on kaubanduskeskuse laiendamine. Planeeritava ala suurus on ligi 3500 m².

Planeeringu algatamise ettepanek on kooskõlas Võru Linnavolikogu 11. märtsi 2009 määrusega nr 98 „Võru linna üldplaneeringu kehtestamine”. Üldplaneeringuga on sellele alale määratud ärimaa sihtostarve. Detailplaneeringu algataja, korraldaja ja kehtestaja on Võru Linnavalitsus.

Lähtudes planeeringuala ja selle lähiümbruse keskkonnaningimustest ja maakasutusest, ei põhjusta äri-, kaubandus- ja teeninduspindade, suurendamine ning sihtotstarbeline kasutamine selles kohas olulist keskkonnamõju. Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ja KSH algatamata jätmise otsusega on võimalik tutvuda tööpäeviti Võru Linnavalitsuse linnamajanduse osakonnas (Jüri 11, 65620 Võru) ja Võru linna veebilehel dokumendiregistri vahendusel.

Sirli Kokk,
arhitekt-planeerija

Linnavalitsus ootab Võru linna teenetemärgi kandidaate

Linnavalitsus ootab kõigilt ettepanekuid Võru linna teenetemärgi andmiseks 2016. aastal.

Taotlused palume esitada kirjalikult Võru Linnavalitsusele aadressil Jüri 11, 65620 Võru või e-posti aadressil vlv@voru.ee hiljemalt 15. maiks. Ettepanek peab sisaldama teenetemärgi nominendi isikuandmeid, tegevusala ja teenete või muude põhjuste loetelu.

Võru linna põhimääruse kohaselt antakse linna teenetemärk füüsilisele isikule Võru linnale osutatud teenete eest või linna erilise austusavaldusena. Linnavalitsus esitab nõutekohaselt vormistatud teenetemärgi andmise taotluse ja oma ettepanekud kandidaatide kohta linnavolikogule. Teenetemärgi andmise üle otsustab linnavolikogu.

Võru linna teenetemärke antakse välja alates 1994. aastast. Teenetemärgi saanute nimekirja leiab Võru linna kodulehelt www.voru.ee/Üldinfo.

Ülle Müürsepp,
linnasekretär

Muudatused linnaliini sõidugraafikus – lisan-dus Kaubamaja peatus

Võrulaste soovile vastu tulles muudeti liinide nr 11 ja 16 marsruuti ning lisati Kaubamaja peatused, et Pika tänava elanikud saaksid sõita bussiga turule ja Maksimarketisse ning hiljem ka Pikale tänavale tagasi.

Veebruari lõpust alates sõidab liin nr 11 väljumisega 8.55 Kirepilt marsruudil Soo ristmik – Aida – Raudteejaam – Kaubabaa – KEK – Kaubamaja – Turu – Paju – Kesklinna park nii tööpäevadel kui ka laupäeval ja pühapäeval. Kaubamaja peatuses on buss kell 9.09.

Liin nr 16 sõidab Kaubamaja peatusesse vaid tööpäeviti väljumisega 10.23 Autobussijaamast marsruudil Olevi – Kaubamaja – KEK – Kaubabaa – Raudteejaam – ... Buss on Kaubamaja peatuses kell 10.29.

Ümberkorraldusega muutusid ühel ringil marsruut ja väljumisajad. Uued sõiduplaanid on nähtavad aadressil www.werro.ee.

Kaire Kalk,
arendusspetsialist

Võru Linnavalitsuse istungitel

Riigihangete korraldamine

Otsustati korraldada järgmised riigihanked:

- „Võru lasteaia Punamütsike voodid”;
- „Tänavate pindamine 2016”. Hange hõlmab kolme

Võru linna elamupiirkonda: Taara linnaosa, Võrukivi piirkond ja Võrusoo piirkond. Piirkondade kruusakattega tänavalõigud saavad pinnatud kattega tänavateks, seega tolmuvabaks;

- „Võru lasteaia Päkapiikk veevarustuse, kanalisatsiooni ja küttesüsteemi rekonstrueerimine”.

„Võru Spordikooli arengukava aastani 2025” muutmise

Kinnitati „Võru Spordikooli arengukava aastani 2025” muudetud tegevuskava aastateks 2016–2019.

Ürituse kooskõlastamine ja parkla sulgemine

OÜle Tamula Rannaklubi anti nõusolek avaliku ürituse „Romuring 2016” korraldamiseks 26. märtsil kella 14–18 Võru linnas Vee tn 6a asuvas parklas ning parkla sulgemiseks samal päeval kella 8–24.

Kasutusloa väljastamine

Väljastati kasutusluba Liiva tn 25 püstitatud abihoone-elamule ning Järve tn 13 laiendatud ja ümber ehitatud üksik-elamule.

Riigihanke tulemuse kinnitamine

Riigihanke „Võru Kesklinna pargi uuendusprojekt” võitis 5000 euroga (ei sisalda käibemaksu) OÜ Kivisilla.

Võru Kreutzwaldi Kooli arengukava aastani 2027

Võeti vastu Võru Kreutzwaldi Kooli arengukava aastani 2027.

Aadressi määramine

F. R. Kreutzwaldi tn 17 asuva garaaži aadressiks määrati F. R. Kreutzwaldi tn 17/1.

Ehitusloa väljastamine

Väljastati ehitusluba Pikk tn 17b kaubandushoone laiendamiseks.

Võru linna 2016. aasta eelarvest toetuse andmine

Võru linna eelarvest eraldatakse SAle Võrumaa Arenguagentuur 2016. aastaks Võru Turismiinfokeskuse tegevuse toetuseks 4150 eurot.

Võru Linnavolikogu istung 9. märtsil

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamine

Otsustati teha ettepanek kõigile Võrumaa valdadele (Antsla, Haanja, Lasva, Meremäe, Misso, Mõniste, Rõuge, Sõmerpalu, Urvaste, Vastseliina, Varstu ja Võru) ja neljale Põlvamaa vallale (Kanepi, Laheda, Orava ja Veriora) algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine eesmärgiga moodustada 17 omavalitsüksuse põhjal üks omavalitsus.

Võru linna 2016. aasta lisaeelarve

Võeti vastu Võru linna 2016. aasta esimene lisaeelarve, millega lisatakse eelarvele riigieelarve toetusfond, eraldatud sihtvahendid ning 31. detsembri 2015 seisuga kasutamata omatulud. Eelarve maht suureneb sellega 5,4 miljoni euro võrra ning 2016. aasta eelarve kasvab 18,4 miljoni euroni.

Uute kordade kehtestamine

1. jaanuaril 2016 jõustusid sotsiaalhoolekande seadus (SHS) ja sotsiaalseadustiku üldosa seadus (SÜS) ning uute regulatsioonide kehtestamisega tunnistati kehtetuks seni kehtinud seadus. Kuna kohalikel omavalitsustel on kohustus viia hiljemalt 1. aprilliks 2016 uue redaktsiooniga kooskõlla kõik

omavalitsuses endise SHSi alusel kehtestatud määrused, võeti vastu järgmised korrad: sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud ülesannete delegeerimine, sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord, koduteenuse osutamise kord, puudega lapsel tugiisikuteenuse osutamise tingimused ja kord, täisealise isiku hoolduse korraldamise kord, isikliku abistaja teenuse osutamise kord, varjupaigateenuse osutamise kord, võla nõustamisteenuse osutamise kord, riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutamise kord ning sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord.

Soojusettevõtja määramine

Võru linna haldusterritooriumil tegutsevaks soojusettevõtjaks nimetati alates 1. aprillist 2016 tähtajaga kuni 31. detsember 2026 Danpower Eesti AS. Ühtlasi tunnistati kehtetuks Võru Linnavolikogu 14. oktoobri 2009 määruse nr 109 „Kaugküttepiirkonna määramine” § 1 lg 3, mille kohaselt oli kaugküttepiirkondade võrguettevõtjaks AS Võru Soojus.

Linnavara otsustuskorras võõrandamine

Linnavalitsusele anti luba esitada taotlus keskkonnaministrile Liiva tn 21 kinnistu võõrandamiseks otsustuskorras MTÜle Toetuskeskus Meiela hinnaga 85 000 eurot.

Võru Linnavalitsus soovib võõrandada kinnistu Võru linnas, **Männiku tn 39** (registriosa nr 2564441, katastritunnus 91901:014:0051, pindala 5754 m², maa sihtotstarve 100% ärimaa) hinnaga **49 000 eurot**.

Kinnistu paikneb looduslikult kaunis piirkonnas, kus on kõik võimalused mitme spordiala harrastamiseks ja puhkeaja veetmiseks. Kinnistu vahetus läheduses asuvad Kubija paisjärv, Kubija järv ja avalik rand (sup-luskoht), bussipeatus, Kubija tervisespordirajad ja -väljakud, Kubija hotell-loodusspaa ning eramajad.

Hetkel asub kinnistul amortiseerunud majutushoone, suletud netopinnaga 47,6m² (ehitusaalune pind 56,8 m²), puuduvad vee-, kanalisatsiooni- ja elektrivarustuse liitumised. Kitsendused ja piirangud: kinnistu on hõlmatud osaliselt ranna ja kalda piiranguvööndiga ning geodeetilise märgi kaitsevööndiga (vt asendiplaani).

Võru Linnavolikogu 14.04.2004 otsusega nr 116 kinnitatud detailplaneeringus on krundi sihtotstarbeks määratud spordihoone ja kompleksi maa ning maaüksusele on lubatud rajada hooneid maksimaalselt 865 m² suuruse ehitusalase pinnaga. Planeeringuga saab tutvuda lähemalt Võru Linnavalitsuse linnamajanduse osakonnas.

Võru linna üldplaneeringu kohaselt on lubatud kinnistut perspektiivis arendada ka ärimaana, kui säilitatakse kõrghaljastus minimaalselt 70% ulatuses.

Lisainfot küsi: Eve Saaremägi, e-post: eve.saaremagi@voru.ee, tel 785 0946, 5770 4420. Vaata lisaks: www.KV.ee.

Võru Linnavalitsus soovib võõrandada kinnistu Võru linnas, **Kivi tn 17** (registriosa nr 2977941, katastritunnus 91901:001:0052, pindala 6710 m², maa sihtotstarve 20% ärimaa, 80% tootmismaa) hinnaga **59 000 eurot**.

Kinnistu paikneb Võru linnas Tallinna-Tartu-Võru-Luhamaa maantee läheduses Võrukivi tööstuspargis. Kinnistut ümbritsevad tootmis- ja ärimaad koos sinna juurde kuuluvate tehnovõrkude ja tänavavõrgustikuga, mis tagab juurdepääsu kinnistule Võru ringteelt ja Kivi tänavalt.

Müügilepingu sõlmimisega seotud kulud kannab ostja.

Lisainfot leiad www.KV.ee, www.voru.ee või küsi: Eve Saaremägi, e-posti aadress eve.saaremagi@voru.ee, tel 785 0946, 5770 4420.

ARENDUSTEGEVUS

Ehitusjärgus kergliiklustee Taara linnaosas...

Taara linnaosa uuenemise kursil

Võru linnas Taara piirkonnas käivad tänava ulatuslikud ehitustööd, mille käigus saavad kruuskattega tänavad mustkatte, uuendatakse tänavavalgustust, paigaldatakse liiklusmärke ning ehitatakse kergliiklustee.

14. märtsil Kandles toimunud Taara linnaosa elanikele mõeldud infotunnis tutvustasid linnavalitsuse esindajad piirkonnas tehtud ja planeeritavat ehitustegevust. Lähemalt selgitati Taara asumi jalgratta- ja jalgte ehituse ning tänavate pindamise ja tänavavalgustuse ehitusega seotud küsimusi, samuti Kalmuse 16a kinnistu ja lähiala detailplaneeringu koostamise vajadust. Ühtlasi anti põgus ülevaade ehitustööde ajagraafikust.

Pikemalt said sõna linnaapea Anti Allas, linna majanduse osakonna juhataja asetäitja Risto Aim ja OÜ Taristuhaldus juhataja Andre Visnapuu. Ava-

... ja hetk Taara linnaosa elanikele korraldatud infotunnist.

liku arutelu käigus oli kõigil võimalus esitada küsimusi ja teha ettepanekuid, mida ka varmselt kasutati.

Linnapea Anti Allas tänab kõiki Taara linnaosa

elanikke, kes koosolekust osa võtsid. „Isiklik kontakt on kõige mõistlikum tee positiivsete muutuste saavutamisel. Saime linnakodanikest väga vajalikku tagasisidet edaspidiste tegevuste veel paremaks kavandamiseks,” lausus ta.

Ulis Guth

Planeeritud tegevused:

- asfaltbetoonkattega jalgratta- ja jalgte (JJT) ehitamine Taara tänavale Kose tee ja Nõgese tänavale vahel parmpoolsesse teeserva;
- Taara tänavale kurvis sõidutee sirgestamine;
- tänavate pindamine 2,5kordse pigikillustikuga Taara, Nõgese, Tulika ja Leesika tänavale (u 6900 m²);
- tänavavalgustuse ehitus: Taara ja Tulika tänavale on projekteeritud 23, Nõgese tänavale 2, Mündi tänavale 7 ning Leesika tänavale 4 valgustit;
- bussipeatuse rajamine Taara tänavale Madara ja Mündi tänavale vahel;
- „Anna teed!” liiklusmärkide paigaldamine Nõgese, Kalmuse, Madara, Mündi ja Leesika tänavate ristumistele Taara ja Tulika tänavaga.

Hetkeolukord:

- alustatud on jalgratta- ja jalgte ehituseks puude likvideerimist ja JJT kandekonstruktsiooni ehitust. JJT kandekonstruktsiooni ehitus on lõpule viimata Taara tänavale kurvi kohal, kus JJT hakkab sõidutee kurvi sirgestamise tõttu paiknema olemasoleval sõiduteetammil;
- ümber on tõstetud sõidutee sirgestamist takistanud sidekaablid;
- korraldamisel on tänavate pindamise hange;

- tänavavalgustuse rajamiseks on koostatud ehitusprojekt ja korraldatud on ehitushange (edukas pakkuja OÜ Kagu Elekter).

Tööde ajagraafik:

- JJT ja sõidutee kandekonstruktsiooni ehitust jätkatakse esimesel võimalusel, kui ilmad lubavad;
- tänavavalgustuse ehitust plaanitakse alustada hiljemalt 13. nädalal (kui ilmad lubavad);
- tänavavalgustuse ehitus on plaanis lõpetada hiljemalt 19. nädalaks;
- pindamine ja JJT ehitus on plaanis lõpetada hiljemalt 22. nädalaks.

Valik asumi elanike märkusi ja tähelepanekuid:

- Kõiki asumite kinnistuid ei heakorrastata.
- Tänavate ääres kasvavad puud, mis piiravad liiklejate nähtavust.
- Tänavad võiks katta pigikillustikuga pindamise asemel asfaltbetooniga (kuna Taara asumi tänavate pindamise maksumus on umbes 28 000 eurot, asfalteerimine koos aluste ehitusega maksaks aga ligi 240 000 eurot, siis ei ole linnavalitsusel võimalik asfalteerimist finantseerida).
- JJT rajamisel ei soovi enamik elanikke tuua Taara asumisse bussiliiklust.

ETTEVÕTLUS

Kagu-Eesti Innovatsioonikeskuse tegevjuht Anita Hoole (vasakul) linnavalitsuse esindajatega koostöövõimaluste üle arutlemas.

Võru linnavalitsuse külaskäik KEIKi ja Wermosse

14. märtsil tegid linnavalitsuse esindajad eesotsas linnaapea Anti Allasega ringkäigu Kagu-Eesti Innovatsioonikeskuse (KEIK) territooriumil ning tutvusid sealse tegevusega, samuti külastati ASi Wermo. Kohtumistel arutati linna ja ettevõtjate koostöövõimalusi, ka seda, kuidas saab linn kaasa aidata ettevõtlusalal arengule, sh maade ja juurdepääsude küsimust, infrastruktuuride korrastamist jne.

Räpina maanteel asuvas KEIKis tegutseb 40 ettevõtet ning koos Wermo töötajatega käib territooriumil iga päev tööl ligi 260 inimest.

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

**VÕRUMAA
ARENGUAGENTUUR**

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) ja
OÜ BDA Consulting
koostöös Võrumaa Arenguagentuuriga korraldavad

KOOLITUSE ALUSTAVALE ETTEVÕTJALE

Koolitus annab vajalikud baasteadmised potentsiaalsetele, alustavatele ja äsja alustanud ettevõtjatele ning loob oskused oma ettevõtte alustamiseks ja ettevõtlusega tegelemiseks.

Koolitusel käsitletavat teemat on:

- Strateegiline planeerimine väikeettevõttes: mina kui ettevõtja, äriidee ning äriidee arendamine.
- Turundus ja müük: turundusstrateegia ning turundus- ja müügiplaan.
- Finantsjuhtimise alused.

Koolituse käigus koostab osaleja äriplaani ja tegevuskava, mis on aluseks edaspidisel tegutsemisel ettevõtjana.

Koolitused toimuvad MTÜ Võluvõru ruumides

(Jüri 19a, III korrus, Võru)

5., 6. aprillil, 19., 20. aprillil, 3., 4. mail ja 17. mail
kella 10–17.

Osalemistasu 40 eurot, milles sisalduvad koolitusmaterjalid ja kohvipausid.

Koolitusele kandideerimiseks tuleb esitada sooviavaldus, mille leiab **www.vaa.ee** või meie kontorist aadressil **Jüri 12, Võru**.

Täidetud ankeedi palume saata hiljemalt **27. märtsiks** aadressil **terje@vaa.ee** või Jüri 12, Võru.

Lisainfo 786 8313 või 5309 1180.

AJALUGU

Uudiseid Võru linnast 1936. aasta märtsis

Jaan Niiluse kahekordne juubel

Fotograaf Jaan Niilus Wõrus pühitses 4. märtsil oma 55. a sünnipäeva ja 30. a ametiala juubelit. Jaan Niilus on sündinud 1881. a Tsooru wallas taluomaniku pojana. Omas hariduse Rõuge kihelkonnakoolis ja siirdus Tartu, kus täiendas end mitmesugustel hariduslikel aladel. Töötas 1897.–9. a „wanas” Wanemuises dekoraatorina dir. Wiira ajal ja lõpetas tolleaegse joonistus ja maalimiskursuse ühes Konrad Mäe ja Jaan Koortiga. Pärast sõjawäekohustust awas esimese fotoateljee Tsooru walda isatalus, kus töötas kaks aastat. Hiljem täiendas fotografeerimise alal Riias. 1908. a awas fotoateljee Wõrru, kus töötab tänapäevani.

Wabadussõjast wõttis J. Niilus osa wabatahtlikuna kuni sõja lõpuni, töötades 2. diwiisi fotograafina. Omab suure kogu wabadussõja üleswõteteid, millede üksikarw ulatub üle tuhande. J. Niiluse kogu peetakse kõige suurepärasemaks üleswõtete koguks wabadussõjast kogu Eestist.

J. Niilus on tuntud ka „laulusasõbrana”, kuna tema omab rida Kreutzwaldi esemeid, pilte, kirju, käsikirju jne. Juubilarile aastaid edaspidiseks.

Elu nr 25, 6. märts 1936

PS. Jaan Niilus

Fotograaf Jaan Niilus oma Võru ateljees Jüri 22.

oli omal ajal Võru tuntuim fotograaf, kes peale fotode tegi ise fotopaberit ja paspartuusid ning kauples muu foto-kaubaga. Võrumaa muuseumi kogudes on Jaan Niiluselt üle 200 wabadussõja-teemalise ja ligi 500 muudel teemadel fotot.

Hooldusmärke Wõru samariitlastele

5. märtsil pühitses Wõru samariitlaste naiskolonn oma 2. aastapäeva. Aastapäewa puhul oli korraldatud omawaheline teelaud, kust wõttis osa 80 inimese ümber. Istuti ülewas meeolus koos keskööni.

Hiljuti pidas Wõru samariitlaste koon-dus oma aastapäewa. Aastapäewal annetati eeskujuliku ja hoolsa töö eest hooldusmärke: Ida Usinale, Marie Helsitele, Ida Kohwile, Elisabeth Soosaarele, Alide Loigumile, Feodosia Maasingiule, Georg Luikile, Konstantin Aboltanile, Walter Kõiwerele ja Arwed Elsteinile. Proua M. Reismanile annetati kaunis mälestusmärk teenete eest wabadussõja päewil.

Samariitlaste hoolsusmärgi pälvinud Ida Kohv.

Elu nr 26, 9. märts 1936

O-ü Wõru Tööstus walmistab ülikonnariiet

Hiljuti seadis o-ü Wõru Tööstus sisse riidekudumise töökoja, kus walmistatakse moodsates mustrites igasuguseid ülikonna- ja mantliriideid. Esimesed kangad oma kudumistöökojast lasti müügile neil päewil. Kuna riide walmistamiseks tarwitatakse ainult esimese järgu materjali, on riie kõigiti wäärtusline ja nägus, olles ka hinnalt märksa odawam ärides müügil-olewast riidest.

Elu nr 27, 11. märts 1936

Linnapea F. Suit 55a

Pühapäewal, 15. märtsil pühitses Wõru linnapea Frits Suit oma 55 a sünnipäewa. Sünnipäewa puhul sai linnapea rohke- te õnnesoowide ja õnnitlustelegrammide osaliseks.

Soowime linna esimesele kodanikule ka omaltpoolt õnne edaspidiseks tööks ja tegewuseks.

Elu nr 29, 16. märts 1936

PS. Frits Suit sündis 3. märtsil 1881, nüüd tähistas ta juubelit uue kalendri järgi.

60 linnupuuri walmistasid Wõru skaudid

Wõru skaudipoisid on tänawu eriti hooles wäikeste „lauuluwennade” eest, et kui need jõuawad siia, oleks neil ka wääriline wastuwõtt. Nii ongi skautide hüüdlauseks: „Igale lauuluwennale maja – puurike”. Agarate poiste algatusel ongi walminud hulga puure – umbes 60 tükki ja nüüd ootawad puurid ülespanemist. Puurikesed pannakse üles lau- ja pühapäewal.

Elu nr 31, 20. märts 1936

PS. Pühapäewal oligi Võru puiestiku (linnapargi) kõlakoja juures hulga askeldavaid skaudipoisse, kes panid siia saabu-tele wäikestele lauuluwendadele pesakastid üles. Pargis jalutajaid rõõmustasid pikka redelit ja traadikera kandvad noormehed, kes peagi osavalt puu otsa ronisid ja linnumajakese puule paigutasid. Vanu ajalehti sirvis ja fotod otsis juurde Vana-Wõrumaa muuseumide peavarahoidja Arthur Ruusmaa

EMAKEELEPÄEV

Emakeelepäev lasteaias Sõleke

Keel, mida rahvas räägib, on ta emakeel. See, mida sina räägid, see on eesti keel.

V. Luik

Märtsikuus on palju tähtpäevi: lihavõtte- ehk muna-pühad, kevade algus ja emakeelepäev.

Lasteaias Sõleke tutvustati emakeelepäeval väikeste näitlejate etteastete kaudu lasteaias väärtusi. Üritus algas merekultuuri aastale pühendatud tantsuga. Meremeheriities tantsutüdrukud liikusid voogava muusika saatel nagu merelained. On ju merigi eestlaste jaoks suur väärtus.

10. rühma laste etteaste väärtustas tervist. Luuletustest saadi teada, kuidas olla terve ja mis on tähtis tervisele eluviiside kujundamisel.

„Õnnelik on inimene, kelle tervis on tugev ja kes leiab igas päevas päikest ning igas inimeses midagi head ja ilusat. Luuleridades on peidus teadmine, et peale füüsilise tervise on tähtis ka vaimne tervis,” lausus õpetaja Kaja Harak. Saal täitus laste naerurõkatustega, kui ekraanile ilmusid lõbusad videoklipid kassidest. Teadagi, naer on terviseks!

12. rühma lapsed koos õpetajatega etendasid lühinäidendi õppekäigul juhtu-

Hetk lasteaiapere emakeelepäevast. Foto: Maia Päevalill

nust, kus tähtsal kohal turvalisus.

„Kui oma töös ja töö planeerimisel hindame kõiki väärtusi, siis oma etteastes keskendusime turvalisusele. Turvaline lasteaed luuakse koostöös lasteaias personali ning vanematega. Oma igapäevatöös loome lastevanematele kindlustunde, et nende lapsel on lasteaias hea ja turvaline olla. Mitte ainult lasteaias, vaid ka õppekäikudel ja väljasõitudel,” selgitasid õpetajad Terje Reiljan ja Karina Höövel.

„Olla koos sõbraga on niiiii hea! Ja lasteaias on meil kõigil palju sõpru. Koos saab mängida, laulda, hüpata, joonistada. Siin saab

palju nalja ja igav ei hakka kunagi,” rääkis 11. rühma õpetaja Kaidi Järv õhinal. „Soovime kõigile toredat koosolemist ja tegutsemist. Nii ongi maailm üks mõnus paik!” lisas ta. Väikeste ahvide etteaste väärtustas koostööd. Koostöös saavad teoks suured ideed ja julged mõtted.

Tänapäeva kiire elutempo sees võib märkamata jääda, kui keegi sinu kõrval abi vajab. Muinasjutu „Kitsetall, kes luges kümneni” kaudu väärtustasid 8. rühma lapsed hoolimist ja varajast märkamist.

„Igal lapsel on oma huvid ja vajadused. Elus hakka saamiseks pead ole-

ma aktiivne, õpihimuline, elurõõmus. See on justkui üks seiklusrikas mäng, mida toetavad sinu pere, sõbrad ja õpetajad,” tutvustas 9. rühma etteastet ürituse korraldaja Eve Kirs. Oma kasvamise mängu kaudu väärtustati lapsest lähtuvat õpiprotsessi.

Emakeelepäevast jäi kõlama väikeste näitlejate selge ja puhas eesti keel – eestlaste põhiväärtus, meie oma emakeel.

Aitäh meeldejääva ürituse korraldajale Eve Kirsile!

Maia Päevalill, lasteaias Sõleke vanemõpetaja

EAKATE TEGEMISI

Päev Ivari Padariga Riigikogus

9. märtsil käisid pensionäride päevakeskuse tegevusjuhendajad ja tegevuste toetajad Tallinnas Toompeal: Riigikogu liige Ivari Padar korraldas Võru eakatele huvitava päeva parlamendihoones.

Kõigepealt tutvustas giid Toompea lossi sajanditepikust ajalugu. Saadi teada, et Toompeal on maailmas ainuke ekspressionistlikus stiilis parlamendihoone. Kuna külastuspäev langes kokku Tallinna pommitamise aastapäevaga, siis tuli jutuks, et õnnekombe ei saanud ei loss ega selle kõrval olev kirik toona kahjustada. Pikemalt peatuti istungite saali pressirõdul, kus külaliste tähelepanu juhiti saali interjööri, mille kõige aktratiivsem element on kumer voldiline lagi, ent oluline on ka värvilahendus, lipuvärvid üle kõige.

Lähemalt tutvustati Riigikogu plaani ja töökorda. Lisaks 101-le Riigikogu liikmele töötab hoones veel üle 250 kantseleiteenistuja.

Edasi liiguti elegantsesse valgesse saali, kus varem töötas vabariigi valitsus ja mis nüüd on Riigikogu esindusruum. Külalistate pilku püüdsid saali uste kohal August Janseni originaalmaalid „Rahvamajandus” ja „Eesti triumf”.

Päev jätkus vestlusrin-

Pensionäride päevakeskuse tegevusjuhendajad ja tegevuste toetajad riigikogulase Ivari Padari seltsis Toompeal.

gis koos Riigikogu liikmete Ivari Padari, Kalvi Kõva ja Liina Kersnaga. Arutleti saadikute komisjonides olnud nädala tähtsamate küsimuste üle, nagu veekogude reostus seoses loomade karjatamisega, mured mesinduses, perearstiabi piiratud kättesaadavus, eritasemeliste gümnaasiumide rajamine linnadesse, kodulähedased põhikoolid, lähisuhtevägi-vald jne. Räägiti, et sellest aastast väheneb tööealiste inimeste arv ja suureneb pensionäride arv. See paneb mõtlema pensioniea tuleviku üle.

Kell 13 algas infotund. Riigikogulaste küsimustele vastasid peaminister Taavi Rõivas, sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna ning majandus- ja taristuminister Kristen Michal. Kesksemad küsimused puudutasid töövoimereformi ja pagulasteemat. Selgus, et kui valitsuse tasandil on räägitud puuetega inimestele loodud 1000 töökohast, siis realselt neid töökohti praegu ikkagi ei ole. Küll antakse sellest aastast välja määrusi, mis toetavad puuetega inimeste töötamist.

Kuigi meile pole veel pa-

gulasi jõudnud, on õhus ikkagi küsimused, kas Eesti on puhvertsoonis või sihtriik, kuhu ja kui palju pagulasi Eestisse ikka tuleb jne.

Enne kojuõitu külastas üks eakate rühm botaanika-aeda, teine Lennusadamat.

Täname Ivari Padarit võimaluse eest külastada Riigikogu. Ka eakad soovivad Eesti riigi tegemistega kursis olla ja oma elukogemusliku sõna sekka öelda.

Astrid Hurt, Võru Pensionäride Päevakeskuse juhataja

SOTSIAALHOOLEKANNE

Järve kooli õpilaste edukas esinemine Eriolümpia Baltimaade talimängudel

Võru Järve Kool osales edukalt 2.–3. märtsil Otepääl peetud Eriolümpia Baltimaade talimängudel: medaliväärilise koha saavutasid seal kõik kuus kooli esindajat.

Suusarajal hõivati järgmised poodiumikohad (sulgudes distantsi pikkus): I koht – Aigar Karnõšov (500 m), II koht – Antero Oja (100 m) ja Sten Kevyn Märtson (1 km) ning III koht – Karl-Joosep Urbanik (500 m), Rauno Pettai (1 km) ja Indrek Kikkas (1 km).

Kokku võistles suusatajades 149 intellektipuudega sportlast vanuses 10–63 eluaastat. Sportlased oli jaotatud vanuserühmadesse ja vastavalt võimetele sai mõõtu võtta 100 m, 500 m, 1 km või 3 km suusarajal.

Esimesel võistluspäeval peeti eelvõistlused, mille põhjal jagati sportlased tulemuste järgi tugevusgruppidesse. Teisel võistluspäeval toimus juba võrdne võistlus medalitele.

Eestist osales võistlustel kokku 27 kooli ja hoolekandekeskust, lisaks sportlased Leedust ja Lätist.

Osalejad majutati Pühajärve spaa- ja puhkekeskusesse, sportlastel oli võimalik kaasa lüüa ka mitmesugustes tegevustes nagu ujumine, meisterdamine ja disko.

Eriolümpia Baltimaade talimängudel toimusid juba viiendat korda ja on noortele suurepäraseks võimaluseks end suusatamises proovile panna, uusi sõpru leida ja väljaspool harjumuspärast keskkonda toimendada. Eriolümpia võistlustel osalemine on alati suureks spordiga tegelemise motivaatoriks.

Võistlusteks valmistuti hoole ja pühendumisega. Suusatundideks on koolil

Hetk suusavõistluste stardist.

Eriolümpia talimängudel auhinna võitnud Võru Järve Kooli õpilased Aigar Karnõšov, Karl-Joosep Urbanik, Antero Oja, Rauno Pettai, Sten Kevyn Märtson ja Indrek Kikkas.

aastatega soetatud klassi jagu suusavarustust. Sel õppeaastal soetati projekti „Kõik suuskadele!” raames koolile

kümme paari uusi kvaliteetseid suusasaapaid suuruses 35–44. Projekti toetas Rahandusministeerium koha-

liku omaalgatuse programmi summadest.

Gaida Vassin,
Võru Järve Kooli õpetaja

Meie talvised toimetamised

Võru Järve Kooli hoolekogu ja MTÜ Oma Kool algatuse toetusel toimus projektiraha toel juba kolmas õuesõppeüritus. Projekti „Meie talvised toimetamised” toetas Rahandusministeerium kohaliku omaalgatuse programmi summadest.

Järve kooli perel ja nende külalistel Riia sõpruskoolist oli võimalus veeta vahva päev talvise metsas. Eesmärk oli anda õpilastele aktiivõppe vormis teadmisi talvisest metsast, laiendada nende silmaringi ning pakkuda võimalust ühistegevusteks.

Matkapäev sai alguse Vana-Nursi mõisas asuvas Tamula Tallidest. Seal ootasid meid hobuvankrid ning Rõuge jahiseltsi jahimehed oma sõidukitega. Nii said õpilased valida, millise sõiduvahendiga nad kokku lepitud metsalagendikule sõidavad. Maasturitega sõitjad jõudsid varem kohale ning asusid kogenud jahimeeste juhendusel lõket tegema. Tarvis oli leida metsa alt sobivaid oksid ning need lõkkesse kanda. Hobustega tulnud õpilaste saabumise ajaks oli lõke parasjagu põlenud, nii et sai hakata vorstte grillima. Jahimehed olid teinud grillimiseks okstest

vardad ning kõigil oli võimalus ise vorstide küpsetamist proovida.

Kui kõht kinnitatud, pandi ka metsloomadele kaasatoodud toitu. Jahimehed rääkisid, mida ja kuidas metsloomad talvel söövad ning kuidas inimesed saavad aidata loomadel külma aja üle elada. Lastele näidati söögikohta külastanud metsloomade jälgi. Veel said õpilased teada, miks jahipidamine on vajalik ja kuidas on seda õige teha. Lõpuks tutvustasid jahimehed oma varustust ning näitasid trofeesid. See tekitas palju elevust.

Ära ei unustatud ka hobuseid, kes meid metsa olid sõidutanud. Neile said julgema õpilased maiustamiseks priskeid leivakäärusid pakku.

Tore päev karges metsas oli täis uusi kogemusi ning meeldis kõigile. Ka meie Riia külalised olid valmistatud lahedast päevast kauni looduse keskel.

Täname Vello Kikkast Tamula Tallidest ja Rõuge jahiseltsi!

Suur tänu lapsevanem Ülle Urbanikule tore päeva korraldamise eest!

Tänulik Järve kooli pere

Jahimehed olid teinud grillimise tarvis okstest vardad ning kõigil oli võimalus ise vorstide küpsetamist proovida.

HEATEGEVUS

Jörg Spechti kingitused Järve koolile

Võru linna teenetemärgi omanik Jörg Specht kinkis Võru Järve Koolile pesumasina ja -kui. Enam kui 20 aasta jooksul, mil Specht on edendanud suhteid Võru linna ja Saksamaal asuva sõpruslinna Bad Segebergi vahel, on tema kaasabil toetatud nii haiglat, päästeametit kui ka Võru linna hallatavaid asutusi, eelkõige Järve kooli. Pildil (vasakult) on sõprusuhete hoidja ja linnavolikogu liige Andres Visnapuu, Järve kooli direktor Reet Kangro ja Jörg Specht.

Võru kodutute loomade varjupaik palub abi pesamaterjali kogumisel

Võru kodutute loomade varjupaik palub kõikide heade inimeste abi loomadele pesamaterjali kogumisel! Hea sõber, kui sinu kodus on üle mõni tekk, padi, käterätik, saunalina, padjapüür, voodilina, tekikott, laudlina või villane mantel, siis võtame need hea meelega endale, et meie hoolealustel küljealune ikka pehme ja kuiv püsiks.

Pesamaterjali ootame varjupaika meie külastusaegadel T–R kella 14–16 ja L kella 12–14. Kui need ajad ei sobi, siis palun helistage varjupaiga telefonil 5340 4223 ja lepime kokku sobivama aja.

Merike Torm,
Võru kodutute loomade varjupaiga juhataja

Varjupaiga kiisu David värskest saadud pesamaterjalil poseerimas.

TUNNUSTUS

Reet Kangro (vasakul) Järve kooli kohvikus külalisi võõrustamas.

Heino Vildo (paremal) linna sünnipäeval orkestrit juhatamas.

Heino Vildo ja Reet Kangro pälvisid Võru maakonna kõrgeima autasu

Eesti Vabariigi 98. aastapäevale pühendatud kontsertaktusel 22. veebruaril andsid Võru maavanem Andres Kõiv ja Võrumaa Omavalitsuste Liidu esimees Mailis Koger üle Võrumaa kõrgeimad autasud – Võrumaa vapimärgi ja teenetemärgid. Võrulastest osutusid välja-valituteks Heino Vildo ja Reet Kangro.

Võrumaa vapimärgi pälvinud Võru Muusikakooli

flöödiõpetaja ja metoodik, Võru puhkpilliorkestri dirigent, orkestrant ja pedagoog Heino Vildo on osalenud Võru puhkpilliorkestri juhtimises juba 39 aastat. Vildo asutatud flöödiansambelis sirguvad edukad noored muusikud, paljud tema õpilased on pälvinud tunnustust üleriigilistel konkursidel. Oma tegevusega on ta taganud pika aja jooksul Võrumaa puhkpillimuusika

traditsiooni jätkusuutlikkuse.

Võrumaa vapimärgi antakse inimesele, kes on oma töö ja teenetega oluliselt kaasa aidanud maakonna arengule. Heino Vildo esitas Võrumaa vapimärgi kavaleriks Võru Muusikakool.

Reet Kangro pälvis Võrumaa teenetemärgi enam kui 20 aastat kestnud pühendunud töö eest intellektipuudega lastele, noortele ja nende

peredele võrdsete võimaluste loomisel. Kangro eestvedamisel sündisid Võru Järve Kool erivajadustega lastele ning MTÜ Toetuskeskus Meiela. Meiela missioon on arendada Võrumaal välja parima vaimse ja füüsilise keskkonnaga toetuskeskus vaimupuudega noortele, et tagada neile järjepidev sotsiaalne kaitse. Reet Kangro on kujundanud Võru Järve Koolist tõeliselt hooliva ja

tänapäevase õpi- ja toetuskeskkonna, mida tuuakse eeskujuks üle Eesti. Tema algatused on kahekümne aasta jooksul parandanud oluliselt Kagu-Eesti piirkonna erivajadustega laste ning nende perede võimalusi elada täisväärtuslikku elu.

Võrumaa teenetemärg on autasu, millega tunnustatakse inimest, kes paistab silma märkimisväärse saavutusega Võrumaa heaks. Reet Kang-

ro esitasid Võrumaa teenetemärgi kavaleriks MTÜ Toetuskeskus Meiela juhatus, Võru Järve Kool ja selle hoolekogu.

Teenetemärke anti tänavu välja kaks. Varstu vallavolikogu esimees, koolijuht, kodanikuühiskonna ja hariduselu aktivist Ale Sprenk pälvis selle autasu silmapaistva töö eest kodukoha ja Eesti hariduselu arendamisel.

Helle Laanpere nimetati läinud aasta lasteraamatukoguhoidjaks

Kultuuriminister Indrek Saar andis 9. märtsil Eesti Rahvusraamatukogus toimunud Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu kõnekoosolekul kätte tänukirjad 2015. aastal lugejateeninduse edendamise vallas eredalt silma paistnud raamatukoguhoidjatele ning raamatukogudele. Aasta lasteraamatukoguhoidjaks nimetati Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonna juhataja Helle Laanpere (pildil) täieliku pühendumuse eest raamatukogutööle ja lastele. Palju õnne!

KUU PILDIS

Linnapea jagas väikestele võrulastele hõbelusikaid

20. veebruaril Kandles toimunud traditsioonilisel Võru linna lusikapeol andis linnapea Anti Allas mullu teisel poolaastal sündinud väikestele võrulastele kätte nimelise hõbelusika ning õnnitles nende vanemaid. Võru linnas sündis 2015. aasta juulist detsembrini 60 last – 30 poissi ja 30 tüdrukut.

Kõik, kes ei saanud kohale tulla, saavad lusika kätte linnavalitsuse infosaalist.

Õnnelik ema Tuuli, pesamuna Lowisa-Isabella, vend Johann-William ja õde Kätlin. Foto: Tõnis Anton

Hetki Eesti Vabariigi 98. sünnipäeva tähistamiselt Kandles

Kätlemistseremoonia ootel.

Linnapea Anti Allas ja linnavolikogu esimees Toomas Paur abikaasadega.

LINNARUUM

Võru linna keskplats turuväljaku, paraadide jm pidulike sündmuste tähistamise kohana 1930ndate lõpus, taamal äsjaavalminud pangahoone, ning sama plats eelmisel nädalal.

Mõtteid Võru linna keskplatsi rajamisest

Varasematel aegadel, kui meie eelkäijatel ei olnud interneti, mobiiltelefone, televiisoreid ega ka raadiot, pidid nad uudiseid maailmaga jagama kullerite abil. Selleks et uudiseid kuulda, tuldi kokku ka kogunemiskeskustele.

Sellel platsil oli ka turg, kus ümbruskonna talupojad oma kaupa müüsid. Kuna Maksimarketit siis ei olnud ja kõike müüdi turul, said need väljakud ka turuplatsi nime. See nimetus on säilinud tänapäevani.

Võrus sellist väljakut ei ole. Mulle on räägitud, et kommunistlik võim lasi sellele platsile pärast sõda kuused istutada, just sinna, kus

praegu asub Estonia mälestusmärk.

Mul oli võimalus uue keskväljaku plaane linnavalitsuses näha. Kuna olen ise ehitusinsener, siis oskasin ma neid kiiresti lugeda ja sain neist ka aru.

Minuarvates on tegu väga hea plaaniga. See, et ettevõtmise käigus tuleb Estonia mälestusmärki kirikule lähemale liigutada, on minu arvates täiesti sobilik. Seda ju ainult liigutatakse, mitte ei võeta ära.

Võru uus keskväljak on planeeritud väga suurejoonelisena, paljude võimaluste ja suurepärase disainiga. Ootan lõpptulemust uudishimuga ja rõõmustaksin

seal istudes ning kõike seda uut nautides. Tahan kõikide osalistega oma suuri ootusi jagada ning soovin teile ehitusjärgus kõike head ja õnnestumisi.

Jörg Specht,
Võru linna aukodanik Bad Segebergist

Ajalooline linnasüda märgistatakse nüüdisaegse

mitmekülgse keskkonnana, mis toob kokku linnaelanikke ja külalised suuremateks üritusteks ja mõnusateks puhkehetkedeks. Meeldib see, et uus väljak on ühendatud pargialleega, mis viib rohelusse ja Tamula äärde. Samas on ajalooliselt tähtsad hooned nagu kirik, kool jt ümber väljaku korralikult nähtavad.

On hea, et Võru linn ka sel moel areneb. See on linna rahvale vabariigi 100. sünnipäevaks ilus kingitus.

Astrid Hurt,
Võru Pensionäride Päevakeskuse juhataja

Olen tutvunud arhitektuurivõistluse võidutööga, mille põhjal tuleb küll suur osa puid sellel alal langetada. Arvestades aga, et tegemist on metsastunud pargiga, on mõistlik sellega leppida. Peab vaatama, mida me vastu saame, ja see, mis sealt vastu vaatab, on Võrule hea. Keskplatsist saab linlaste elutuba ja linlastest saavad selle asukad. Praeguse metsparagi puhul me seda kindlasti

õelda ei saa. Võru väärrib atraktiivset, omapärast keskväljakut, mis meenutab ka kunagist ajaloolist platsi, kus oli turg ja võimalus korraldada rahvarohkeid üritusi alates paraadidest ja lõpetades laatadega.

Ülo Tulik,
endine Riigikogu liige,
Võru maavanem ja Võru linnaapea

Linlaste tagasiside istumisvõimaluste kohta

Aasta alguses tegime üleskutse kommenteerida linnaruumis pakutavaid istumisvõimalusi, et linna rahva vajadused kaardistada. Täname kõiki, kes andsid tagasisidet! Vastukaja oli aktiivne ning linnavalitsusse laekus kümneid asjalikke ja põhjendatud ettepanekuid, millega kindlasti arvestame.

Juba sel aastal paigaldame teie ettepanekute põhjal viiele planeeritud istepingile lisaks veel viis uut pinki.

Uued pingid paigaldatakse: Tallinna maanteele (Abri-se juurde), Fr. R. Kreutzwaldi tänav 27, Kooli tänavale, Pikale tänavale, Vabaduse tänavale, Jüri ja Petseri tänavanurka, Kalevi bussipeatusse (suund linna), Vilja tänav Postimaja peatusse, Luha tänavale uude Kaubamaja bussipeatusse.

Mitmed ettepanekud olid seotud Koreli oja piirkon-

Pihlakakarva pingid on end linnaruumis igati õigustanud.

naga. Kuna praegu projekteeritakse Koreli oja äärse haljasala kergliiklusteid ja ehitusaeg jääb eeldatavasti järgmisse aastasse, ei ole sel

aastal otstarbekas lisakultust teha. Projekti raames paigaldatakse Koreli oja äärde mitu pinki ja muid väikevorme, näiteks prügikastid.

Miks ei sobi iga pink linnaruumi

Tänavamööbel annab võimaluse luua terviklik linna-

Istepingid Kesklinna pargis.

pilt. Avalike alade pingid peavad keskkonda sobima, olema nägusad ja vastupidavad. Materjali ja disaini valikul tuleb arvestada ka meie aastaaegade vaheldumist ja võimalikku vandalismi.

Varasematel aastatel tehtud valik – pihlakakarva pingid – on end linnaruumis igati õigustanud. Kevadel

saavad need ligi 30 pinki ka uue värvikihi.

Head ettevõtjad! Linna kodanikud avaldasid arvamust, et pingid võiksid olla ka kaubanduskeskuste ümber. Pingid puhkamiseks, suhtlemiseks ja jäätise söömiseks!

Marianne Mett,
avalike suhete spetsialist

ENNETUSTEGEVUS

Võru linnas astutakse samme, et alaealistele alkoholi müügi tõkestamist tõhustada

Võru Maavalitsus koos tööõs politsei ja linnavalitsusega kontrollis läinud kuu keskel Võru linna kauplustes ja tanklates alaealistele alkoholi kättesaadavust, avastades muretekitava pildi.

Kontrollkäigu jooksul tuvastati hulk rikkumisi, mis lubavad teha järelduse, et Võrus on alkohol alaealistele kergesti kättesaadav. Näiteks selgus, et alaealistele müüdi alkoholi pooltes kontrollitud poekassades ning peaaegu pooltel juhtudel müüdi alaealistele keelatud kaupa vaatamata sellele, et dokument tõendas nende alaealisust.

Sellest tulenevalt kaaluti 4. märtsil toimunud Võru Linnavalikogu korrakaitsekomisjoni koosolekul võimalusi alaealistele alkoholi müügi tõkestamist tõhustada.

„Olukord on halb, selles osas peab midagi ette võtma. Alkohol on alaealistele hõlpsasti kättesaadav,” tõdesid komisjoni liikmed Anti Paap ja Madis Soekarusk.

Peaaegu pooltel juhtudel müüdi alaealistele keelatud kaupa vaatamata sellele, et dokument tõendas nende alaealisust.

Kuulanud ära Võru abilinnapea Sixten Silla ettekande, tehti koos Võru Maavalitsuse peaspetsialisti Aira Udrase ja Võru politseijaoskonna piirkonnapolitseiniku Elar Sarikuga olukorra pa-

randomiseks hulk ettepanekuid.

Leiti, et kauplustesse ja tanklatesse tuleks jagada klepsse, kust on selgelt näha, mis aastatel sündinud kodanikele võib alkoholi müüa.

Samuti pakuti välja, et vanuse tuvastamine võiks käia ID-kaardi põhjal või isikukoodi sisestamisel, st kui dokumendi esitaja on alaealine, annab süsteem sellest teada.

Ühtlasi on Võru Maa-

valitsusel kavas korraldada kaupluste ja tanklate juhtidele koolitus, kus tutvustatakse lähemalt reidi tulemusi ja statistikat ning jagatakse nõuandeid, kuidas probleemidele lahendusi leida.

„Noortele korraldatakse programmide raames palju koolitusi ja nõustamisi, palju on selleteemalisi materjale, aga ikkagi on alkoholi joomine noorte hulgas levinud,” lausub Aira Udras.

Muu hulgas räägiti lastevanemate murest, sest klubid korraldavad tihti peale 16+ pidusid, kuhu saavad sisse ka alaealised – peol müüakse alkoholi ja need kestavad kuni kella 4ni hommikul.

Kui Riigikogu peaks otsustama, et kohalik omavalitsus võib kehtestada alkoholimüügi piirangud, siis on komisjoni ettepanek, et linnavalitsus võiks piirata alkoholimüüki alates kella 4st hommikul.

Ulis Guth

2 KÜSIMUST

- Kui tõsiseks mureks peate alkoholi kergesti kättesaadavust alaealistele?

- Missugused on võimalikud tõhusaimad sammud seda probleemi lahendada?

Vastab Elar Sarik, Võru politseijaoskonna piirkonnapolitseinik.

Kahjuks on alkohol lastele endiselt liiga kättesaadav, seda kinnitasid ka viimase kontrollkäigu tulemused.

Siinkohal näitavad politsei kogemused, et mida soojemaks lähevad ilmad, seda enam probleem süveneb. Olukorda kirjeldavad ka arvud, mille järgi selgitati Eestis näiteks möödunud aastal välja 212 täiskasvanut, kes tegid alkoholi alaealisele kättesaadavaks (2014. a oli 195 sellist juhtumit). Alkoholi tarvitanud alaealisi selgitati mullu Eestis välja 3787 juhtul (2014: 3795).

Lapsevanemal on tähtis osa sel-

gitada oma lapsele alkoholitarbimisega kaasnevaid riske. Just kodune kasvatus ja vanemate suhtumine normidesse loovad lapses esialgse käitumismustri. Lastele tuleb ikka ja jälle meenutada, et nad alkoholist iseenda kaitseks hoiduksid. Alkohol pole kahjulik ainult lapse tervisele, selle mõju all olles suureneb tõenäosus, et laps satub pahandustesse ja tulidesse, võib ise panna toime rikkumisi või sattuda õnnetuse või kuriteo ohvriks.

Alaealiste ohutuse kõrval on politsei prioriteediks tegelda täiskasvanutega, kes alaealistele alkoholi kättesaadavaks teevad. Analoogete pistelisi kontrollid tehakse selleks, et selgitada välja inimesed, kes suhtuvad vastutustundetusega nii noorte tervisesse ja ohutusse kui ka seadusesse. Paneme müüjatele südamele, et nad leiaksid julguse küsida igalt alaealisena tunduvalt noorelt dokumenti ning teeksid kõik, et alkohol ei satuks laste kätte.

1 NÕUANNE

Kui juhid, siis juhi!

Märtsi lõpus algab Maanteeameti ennetuskampania „Kui juhid, siis juhi!”, mille eesmärgiks on teadvustada liiklejatele, millist ohtu kujutavad kõrvalised tegevused autoroolis ehk kõik see, mis viib sõidukijuhil tähelepanu tema põhitegevuselt eemale. Levinumad kõrvalised tegevused on mobiililõhne valimine ja sellele vastamine, tekstisõnumite saatmine, meikimine, lapsega tegelemine, söömine, joomine, CD-plaadi vahetamine.

71% sõidukijuhtidest kasutab autoroolis mobiiltelefoni ning 99% neist vastab kõnedele. Roolikeerajad tegelevad sõidu ajal ka pilistamise, tekstisõnumite või sotsiaalmeedia postituste lugemisega. Probleemi tõsidusele viitab asjaolu, et tähelepanu hajutavate tegevuste tõttu juhtub Eestis iga päev 2,1 liiklusõnnetust. Tegelikult võib number olla veelgi suurem, sest tavaliste plekimõrkimiste korral on pigem erand kui reegel, et juht tunnistab õnnetuse põhjusena üles online-uu-diste kommenteerimise või kassipildi laikimise.

Sõiduki juhtimine vajab 100protsendilist tähelepanu igal ajahetkel, mis sõiduk on aktiivselt liikluses. Kirjutades autoroolis SMS-i, on inimese pilk järjest teelt eemal keskmiselt neli sekundit. Sõiduk läbib selle ajaga 90 km/h kiirusel „autopiloodil” ligi 100 meetrit, asulakiirusel 50 km/h ligi 60 meetrit. Mis saab, kui sedasi „pimedas” sõites astub ootamatult teele jalakäija? Telefoniga rääkimine seevastu häirib ühtaegu nii manuaalsel, visuaalsel, auditoorsel kui ka tunnetuslikul (kognitiivsel) tasandil. Näiteks nõuab kõne valimine vähemalt ühe käe roolilt võtmist; visuaalselt on vaja kindlust, et valin õige kontakti; kõnes olles on juht hõivatud kuulamisega ning tunnetuslikul tasandil on ta räägitusse süvenenud.

Robiilimobiililukud on liikluses sama ohtlikud kui roolijoodikud. Kui inimene räägib sõidu ajal mobiiltelefoniga, siis muutub tema võime ümbritsevat teadvustada ja tunnetada nii nõrgaks, nagu ta oleks joonud kaks või kolm klaasi

veini. Sestap sätestabki liikluseaduse § 33, et juhil on keelatud tegelda juhtimise ajal toimingutega, mis võivad segada juhtimist või liikluse olude tajumist, sealhulgas kasutada telefoni ilma käsi vabaks jätva vahendita, hoida sõiduki liikumise ajal telefoni käes.

Maanteeameti tellitud uurin-gust selgub, et tegelikult suudaksid väga paljud juhid sõidu ajal telefoniga rääkimisest loobuda, kuid

põhjuseks, miks seda siiski tehakse, on surve olla alati kättesaadav ning halb emotsioon, kui kõnele jäetakse vastamata. Kõrvalistest tegevustest põhjustatud liiklusriskide ärahoidmine on aga iga inimese, sealhulgas kaasliiklejate võimuses. Kui tead, et su lähedane või töökaaslane on roolis, mõtle enne helistamist, kas see kõne on vältimatult vajalik. Milleks tekitada roolikeerajale kahepoolset survet – olla alati kätte-

saadav versus ebaseaduslik telefoni kasutamine roolis.

Soovitused sõidukijuhile:

- Kõik algab planeerimisest – mõtle enne tee asumist teekond läbi, selleks täpsusta liikluspia-rangud, seadista GPS, planeeri sõidumarsruut, vajaduse korral planeeri teekonnale söögi- ja joogipausid.
- Mobiiltelefoni kasutamiseks peata sõiduk ohutus kohas.
- Lapsega sõites võta võimaluse korral kaasa kaasreisija, kes mudilasega tegeleb.
- Vajaduse korral tee suitsupeatus, ära suitseta autos.
- Juhina kutsu korrale kaas-sõitjad, kes sinu tähelepanu häirivad.

Maanteeamet

Maanteeameti „Kui juhid, siis juhi!” liiklusohutuskampania raames toimub 5. aprillil üleriigiline mobiilivaba päev. Selle raames kutsume kõiki liiklejaid üles andma lubadust vähemalt ühel päeval liikluses telefoniga mitte tegelda. Lisainfo Maanteeameti Facebooki-lehel ja veebilehel www.mnt.ee/korvalised-tegevused/.

Ettevõtlikumaks õpilasfirmade üleriigilise programmi kaudu

Selle aasta alguses käivitus Haridus- ja Teadusministeeriumi eestvedamisel üleriigiline programm, millega soovitakse kujundada kõigil haridustasemetel õpilaste ettevõtlikkust ja anda neile võimalus ettevõtlust õppida. Ettevõtlusõpe koolis ei tähenda vaid majandusalaste teadmiste ja oskuste arendamist, vaid ka õpilastes teatud isikuomaduste ja hoiakute kujundamist. Nende hoiakute all mõeldakse loovust, uuenduslikku mõtlemist, suutlikkust realiseerida ideid, saavutusvajadust, riski- ja eksimisjulgust, vastutustunnet jms. Tegemist on üldise meelelaadiga, mida nimetataksegi ettevõtlikkuseks ja mis on muutunud paljude riikide (sh Eesti) haridus- ja majanduspoliitikas üheks olulisemaks ja edasi viivamaks teguriks.

Mida, kuidas ja miks Võru Gümnaasium ettevõtlusõppe ja ettevõtlikkuse vallas teeb? Hea meel on öelda, et esimesed sammud koolis on juba tehtud. Tavapärase majandus- ja ettevõtlusõppe kõrval saavad õpilased teadmisi omandada ka praktilise (äri-)tegevuse kaudu. Junior Achievement Eesti koordineeritud õpilasfirmade programmi raames on õpilastel võimalus luua üheks õppeaastaks oma ettevõtte, genereerida ja realiseerida äriidee, koostada tegevuskava, hankida alkapital ning seejärel tegelda toot-

Võru Gümnaasiumi õpilasfirmad mullu detsembris Tartu õpilasfirmade laadal.

mis- ja müügi protsessiga. Õppeaasta lõpuks ettevõtte tegevus lõpetatakse ja koostatakse tegevusaruanne, kus majandustegevuse analüüsi kõrval antakse ülevaade iga õpilase isiklikust ja kogu meeskonna arengust ning õnnestumistest ja raskustest ületamistest. Programmil on algus ja lõpp, kuna tegu on siiski õppeprotsessi osaga.

Sel õppeaastal tegutseb meie koolis 10 õpilasfirmat, millega on seotud ligi 40 õpilast (st 50% 11. klassi õpilastest). Õpilasfirmade tooted on küllaltki erinevad: juustu valmistamise komplekt, kosmeetika, õnnepüüesid, kondoomitaskuga püksirihm, helkurefektiga kindad, kasutatud tuletõrjenvoolikust kitarririhm, ilutar-

vikute komplekt, kuivainete segu küpsiste valmistamiseks, puidust kilipsud ja üllatuskingitused. Seni on tooteid müüdud Eesti laadadel, kus meie õpilased on ettevõtlikkuse eest pälvinud ka tunnustust ja preemiaid. Märtsis ja aprillis võimaldab kool aktiivsematel osaleda õpilasfirmade laadadel Lätis ja Soomes.

Rahvusvahelist mõõdet lisab see, et Võru Gümnaasium on üks kahest Eesti gümnaasiumist ja üks kahekümnest Euroopa koolist, kus kaheaastase katseprojekti käigus uuritakse õpilasfirmade programmi mõju õpilaste ettevõtlikkusele. See tähendab küsitlusi õpilaste ja nende vanemate seas, õpetajate koolitamist jne. Loomulikult tähendab see

ka rahalist toetust koolile, mis hõlbustab ettevõtlikkuse mitmekülgset kujundamist ja arendamist.

Ettevõtlikkuse arendamine ning ettevõtlusteadmiste ja -oskuste omandamine on koolis olulised, kuna annavad õpilastele vabamad käed oma karjääri kujundada, olenemata sellest, kas on soov olla ettevõtlik töötaja, ettevõtja või lihtsalt tegus kodanik. Ettevõtlikkuse arendamisega saab kool ise kujundada ja muuta ühiskonda, mitte olla ainult ühiskonnas toimuvate protsessidega kohaneja. See on ka Võru Gümnaasiumi üks eesmärkidest.

Karmo Kurvits,
Võru Gümnaasiumi
direktor

Võru Muusikakooli õpilaste hiilgavad saavutused konkurssidel

Märtsi alguses toimusid Lõuna-Eesti linnades muusikakoolide regionaalsed pillimängukonkurssid. Esindatud oli 13 muusikakooli Viljandi-, Valga-, Põlva- ja Võrumaalt.

Kõige rohkem noori muusikuid osales Võru Muusikakoolist – 28 õpilast erinevatel pillidel. Üleriigilisele konkurssile Tallinna pääses nendest 15 õpilast: viis viiuldajat, kuus kitarristi, kolm akordionisti ja üks kandlemängija.

Viiulikongressil osales Võru Muusikakoolist 14 viiuldajat, nendest esimeses vanuserühmas saavutas Carola Kaaver I koha ning Ketli Saks III koha. Teises vanuserühmas sai Camilla Kaaver II koha ja Helliika Otsar III koha. Kolmandas vanuserühmas sai Kaari Kattai diplomi.

Tublisid õpilasi õpetavad Tiina-Mai Arund, Marge Venkov ja Mirja Randvere.

Kontsertmeistrid olid Tiiu Koit, Žanna Ranna ja kooli vilistlane Johan Randvere.

Kitarrikonkursil osales Võru Muusikakoolist seitse õpilast, kellest kuus pääsesid edasi finaalsooritu. Esimeses vanuserühmas saavutas

Võru Muusikakooli õpilased (esireas vasakult) Hanna Rästa, Sepo Koppel, Eliise Viling, Berta Elyse Palk, Martin Saul, Simon Hallimäe ja Oliivia Peegel, (tagareas vasakult) õpetajad Karel Kasak ja Mart Margus. Foto: Heino Kalvet

I koha Simon Hallimäe, II koha Berta Elyse Palk ja III koha Martin Saul. Teises vanuserühmas sai II koha Eliise Viling. Kolmandas vanuserühmas teenis I koha Hanna Rästa ja II koha Sepo Koppel. Tublide õpilaste õpetajad on Karel Kasak ja Mart Margus.

Akordionistide konkursil said teises vanuserühmas III koha David Aništšenko ja Ester Liira ning kolmandas vanuserühmas saavutas

Kaisa Press II koha. Kõiki konkurssil osalenud akordioniste õpetab Heli Raitar.

Kandlekonkursil saavutas Virumaa, Tartumaa ja Lõuna-Eesti ühisel konkursil teises vanuserühmas III koha Hanneloore Horn. Hanneloore õpetaja on Külli Org.

Võrumaa võib olla uhke oma tublide laste ja nende õpetajate üle. Juba peaaegu 60 aastat tegutseb Võru linnas muusikakool, kus 350

last õpib erinevaid pille. Neid õpetab 31 õpetajat.

Mai lõpus toimuvad sisestumiskatsed uutele õpilastele puhkpillil, keelpillil, akordioni, klaveri, kandle, löötsa, kitarril, laulu ja löökpillilerialale.

Jälgi meie kodulehte vorumuusikakool.ee ja tule Võru Muusikakooli õppima!

Piret Rips-Laul,
direktor

NOORTE TRIBÜÜN

Hirmul on suured silmad

Annabel Sulg

Võru Gümnaasium, 10H

(konkursi „Kirjuta ennast Ghanasse!” võistlustöö)

On öeldud, et eestlased on nagu kassid – umbusklikud ja alalhoidlikud, uuega kohanemiseks vajavad nad aega. See tõttu suhtuvad paljud meist võrastesse tõrjuvalt. Kui Eestisse saavad inimesed, kes ei tea meie elulaadist midagi, võib juhtuda, et viis tuhat aastat samal maal põlde harinud rahvas hakkab väljarändamise mõttega mängima. Aga kuhu meil minna? Sama probleem ootab igal pool. Välisriikide kodanikud, kes plaanivad end Maarjamaal sisse sättida, peavad arvestama eestlaste iseloomu, ellusuhtumise, nelja aastaaja ja – nii kummaline, kui see ka pole – metsarohkusega. Vaevalt nõustuvad eestlased põlislaasi maha võtma, kuna uued kodanikud näevad metsatukas ohtu. Meie jaoks on mets varjupaik, midagi katedraalisarnast.

Sel aastal jõuab Eestisse umbes poolsada pagulast, mis tegelikult ei olegi nii suur hulk – Saksamaa peab toime tulema 1,1 miljoni võõramaalase integreerimisega. Esialgu lahked rahvad on praeguseks hädas, „solgutavad” pagulasi ühest riigist teise – ehk keegi võtab nad oma vastutusele. Eesti on väike, aga elame ikkagi päris hästi ja saame aidata. Peame lihtsalt leidma parima viisi, kuidas seda teha.

Muulasi on Eestisse elama asunud igal aastal: kes löi pere, kes asus õppima. Täna seni ei tehtud sellest numbrit. Kui meedias hakati rääkima pagulastest, märkasid eestlasedki, et Vaos elab üsna vaikselt pead-jalad koos kaks korda rohkem teise nahavärviga inimesi, kui majutustingimused võimaldavad. Korraga puhkes paanika, motomehed leidsid, et see on koht, kus nende teeneid vajatakse. Niigi hirmul rahvas sai veel ühe šoki osaliseks. Sel viisil probleemi ei lahenda ega lahenda ka eestlastele nende minevikku nina alla hõõrudes.

Tõesti, 1940ndatel põgenesid tuhanded läände. Tõsi seegi, et olukord oli sama – inimesed pagesid sõja jalust, aga lahkusid ka intelligendid. Pole kuulda olnud, et keegi neist oleks kusagil kohalikke ahistanud või end rahvarohkes kohas õhkinud. Pagulaslaagrites organiseeriti kohe koolid, millel oli kaks funktsiooni: hoida alles oma kultuur ja tutvuda uue kodumaa mentaliteediga, et seda respektierides oludega kohaneda. 1941. aasta küüditamine näitas, mida nõukogude võimult oodata oli. Inimesed hülgasid kodumaa endu teada ajutiselt. Toonast mõttelaadi on väliseestlased andnud edasi kohvrikujundi abil. Alles 1970ndatel viidi need pööningule, sest oli selge, et kodumaale naasta ei saa.

Samas olukorras on araabia maade rahvad, neilgi on kaks võimalust: jääda ellu või surra. Tõelised abivajajad tulevad heade kavatsustega, nad on valmis integreeruma, otsivad võimalusi perele elatist teenida. Niisuguste inimeste aitamise vastu ei protesti suurt keegi. Hirnu tekitab meedias figureeriv seltskond: elujõulised mehed, kes peaks eestlaste arusaamade kohaselt, relv käes, kodumaal võitlema, ahistavad Euroopas naisi ja nõuavad, käed puusas, samu hüvesid, mille lääne inimesed on tööga loonud. Me ei pea aitama heale elujärjele trüggijaid, kellest jääb järele laastatud maa. See seltskond, kes teab oma õigusi, aga ei taha teada kohustustest, tuleb tagasi saata.

Eestlased, ka need, kes alatasa küsivad, kas sellist Eestit me tahtsimegi, armastavad oma kodumaad ja kardavad seda kaotada. Paljud usuvad, et kui siia saabub liiga palju välismaalasi, kes toovad enda kaasa teistsuguse usu ja kombed, hääbub meie kultuur; et võõras elulaad lämmatab selle, mis on meile oluline. Eestlastele tuleb meelde tuletada, et oleme sitke rahvas: XIII sajandist alates on Maarjamaal elanud hulk eri rahvaste esindajaid. Meie esivanemad on läbi aastasadade toonud tänasesse päeva nii eesti keele kui ka meele. Viha on vilets nõuandja, vaatame olukorrale selge pea ja pilguga: rahvaste rändamine on normaalne nähtus. Me ise otsime samuti paremat elu. Aitab poolele teele vastuminek: pagulased peaks hajutama eri piirkondadesse, et ei tekiks suuri kogukondi, mistõttu poleks vaja õppida kohalikku keelt ega luua suhteid põlisrahvaga.

Justiitsministeerium otsustas Prantsusmaa eeskujul keelata burka ja *niqab*ide kandmise. Algas seegi, kuid mõttelaadi muutmine ei käi üleöö. Väliseestlaste kogemus kulub siin marjaks ära. Teame, et esimene põlvkond hoidis eesti kultuuri au sees ja abiellus oma rahva esindajaga, nende lapsed hakkasid aga integreeruma. Eesti keel ja kultuur polnud enam prioriteet ja segaabiellused sirgunud lapsed ning lapselapsed ei oska eesti keeltki. Pagulaste integreerimisel on oluline siiduda nad kohalikega emotsionaalselt – kallistele inimestele on raske kurja teha.

Sisserännanud on eri usku. Eesti riik eelistab võtta vastu kristlasi. Sõnast „moslem” on enesetapurterroristide ja Charlie Hebdo tõttu saanud läänemaailmas koll, kellega lapsi hirmutada. Inimestevahelised suhted on kahesuunalise liiklusega tee. Eestlased ütlevad, et kuidas küla koerale, nõnda koer külale. Siiaamaani on pingutanud vaid vastuvõtjad, olnud lahked ja abivalmid ja sallivad. Nüüd on pall abiotsijate väravas – need peavad tõestama, et nad pole seotud ISISega ega muude kuritegelike rühmitustega, et nad pole mugava elu otsijad, kes jäävadki igaveseks kohalike kukile. Tulijaid on palju ja arvamus on palju.

(Järgneb)

SUUSALUMI SULAB, SPORDIRÕÕM JÄTKUB KEVADES!

Pühapäeval, 6. märtsil kogunesid Pipi suusakooli väiksed kasvandikud Haanja suusakeskusesse, kus koos Pipi ja abitreener Hillega nauditi veel viimast õppetundi sellel talvel. Tegemist oli kuuenda kogunemisega ning sellest võttis osa 29 pisikest suusasõpra. Kogu õppesarja peale kogunes õpilaste nimekirja 127 last, kellest koguni kuus lihvis oma suusaoskusi kõikides tundides.

Viimane tund oli ka sportlikult pidulikum: kõik osalejad said tunni lõpus rõõmsavärvilise tunnistuse ning peapaela, mida uhkusega kanda oma järgmistel sportlikel ettevõtmistel. Kindlasti on see suureks innustuseks ka sõprade sportima meelitamisel.

Korraldajate suureks rõõmuks ei olnud lapsed sel ilusal päeval väga varmad Haanjast lahkuma. Põhjuseks

“Emme, nüüd on sinu kord - näita, mida sa oskad!”

5-aastane Võru suusapoiss

suuresti see, et sel korral järgnes mudilaste suusatunnile suusatund naistelt naistele ning paljude mudilaste emad olid otsustanud sellest toredast ettevõtmisest osa saada. Võru Suusaklubi treeneri Hille Saarepuuga lõi kampa paarkümmend naist, kes said temalt väärtuslikke õpetussõnu ja juhiseid, kuidas suusatamine enda jaoks veel meeldivamaks ja lihtsamaks muuta.

Tunni lõpus kõlas neilt kui ühest suust soov selliseid

ettevõtmisi sagedamini korraldada. Veelgi toredam oli tõdeda, et emad on suusatamise vastu rohkem huvi tundma hakanud ja suusapisikuga nakatunud just tänu oma Pipi Suusakoolis käivatele lastele. Nii läksidki emad oma suusatundi ning mudilased isadega kelgumäele lõdvestussõitudele.

Sellise ühistegemise nägemine pakkus korraldajatele siirast rõõmu ja oli kinnituseks, et sportlikud eluviisid kanduvad peres suurtelt väikestele, ja nüüd kindlasti ka vastupidi. Selle lehe ilmumise hetkeks on lõppenud Võrumaa suusasarja teine hooaeg oma viie etapiga, milles peategelased on nii needsamad mudilased, nende vanemad õed ja vennad, emmed-issid kui ka paljud sõbrad.

KETSID JALGA, RATTAD KORDA JA ÜHESKOOS KEVADET NAUTIMA!

VÖRUMAA SPORDILIIT

WWW.VORUMAASPORTILIIT.EE

www.facebook.com/vorumaasportiliit

Sportlik ühistegemine ei lõpe koos lume sulamisega! Juba 6. aprillil algab Võrumaa orienteerumis-kolmapäevakute sari etapiga Võru linnas Katariina kiriku juures. 22. aprillil lükatakse Haanjas käima Võrumaa pikamaajooksude sarja kuues hooaeg – toimub 20. ümber Vaskna järve jooks, mille programm pakub sportlikku tegevust taas kogu perele.

Aprilli lõpus algab ka Haanja Rattaklubi korraldatav krossisari, kus samuti jagub tegevust nii suurtele kui ka väikestele. Peale nende sarjade leiab Võrumaa spordikalendrist hulgaliselt selliseid sündmusi, kuhu koos kvaliteetega nautima minna.

SPORT

2007. aastal sündinute turniiri võitnud FC Helios Võru noored jalgpallurid.

Tänavusele Võru Helios Cupile tõmmati joon alla

6. märtsil jõudis lõpule tänavune Võru Helios Cup, mis tõi neljal nädalavahe- tusel Võrru kokku üle 400 lapse 14 jalgpalliklubist.

Kuuendat aastat toimunud jalgpalliturniiril võisteldi seekord seitsmes vanuseklassis. Korraldajaklubi FC Helios Võru jättis koju esikoha 2007. aastal sündinud poiste konkurentsis ning saavutas veel neli teist ja ühe kolmanda koha.

„Turniir läks korda ja täitis eesmärgi. Kõik poisid said ohtralt mängida ning nägime kodus uusi ja huvitavaid klubisid, kes pole meie turniiril varem käinud. Poisid olid tublid, said näidata

omandatud oskusi ja juurde tuli enesekindlust,” ütles FC Helios Võru tegevjuht Jaanus Vislapuu.

Karikavõidu üle võisid rõõmustada ka FC Helios Tartu (2003. a poisid), FC Elva (2004. a poisid ja 2005. a poisid), Põlva FC Lootos (2006. a poisid), Tartu JK Merkuur-Juunior (2008. a poisid) ja Tallinna FC Štormi (2009. a poisid).

Üksteisega võttis mõõtu kokku 55 võistkonda, peeti 143 mängu ja löödi 444 väravat.

„Loodame järgmisel aastal veel suuremat ja huvitavamat turniiri. Siis on plaanis ka tüdrukute jõuproov,” ütles Jaanus Vislapuu.

FC Helios Võru tänab kõiki toetajaid, kes turniiri õnnestumiseks oma panuse andsid, samuti treenereid ja lapsevanemaid. Kohtumiseni tuleva aasta Võru Helios Cupil!

Peagi algavad aga tänavused Eesti meistrivõistlused, kus FC Helios Võru on väljas rekordiliselt kaheksa meeskonnaga.

Turniiri koduleht: http://fcheliosvoro.ee/?page_id=45003

Lisainfo:
Jaanus Vislapuu
Tel 5625 7399

LASTEAIALOOD

Muinasjutuhaldja kingitus

Võru linnas Jüri tänava keskaiga salasopis seisab põlispuude varjus Võru lasteaed Okasroosike, mida linnarahva seas ka Okasroosikese lossiks kutsutakse. Lossi vapral valitsejal kuningas Okas I-l on heanaaberlikud suhted Muinasjutumaaga. Muinasjutuhaldjas koos oma saatjaskonnaga – paljude väikeste õukondlaste lemmikjuttude kangelastega – on kuningakojas sagedane küllaline. Mõnele muinasjututegelasele aga on lossielu koguni nii armsaks saanud, et ta on siia lausa elama asunud. Nõnda võivad meile lossi koridorides vastu jalgutada Kröll, Klaabu, Muumi, Sipsik ja Mömmi.

Rooside kuningriigi valitseja varakambri on palju hinnalisi aardeid. Eriti kalliks peetakse Muinasjutuhaldjalt kingituseks saadud väärtuste laegast, mille ühes sahtlikes muinasjutte hoitakse. Tark Muinasjutuhaldjas teab, milline imeline võlujõud muinasjutu sisse on pandud. Muinasjutt on supervahend laste kõnelemisuskuste, loovmõtlemise, emotsionaalsuse ja eetilise arendamiseks. Jutte kuulates ning tekstide dramatiseeringutes taasluues kasvavad lapse sõnaosavus, kujutlusvõime, esinemisjulgus, kuulamisoskus ja mõtlemine.

Muinasjutulaegas ei ole kunagi lukus. Kuningas Okas I korraldusel ja

Pildike etendusest OkasRobike.
Foto: Egel Talv

nõuniku nõudmisel avatakse muinasjutusahtel sellel mänguaastal kahel korral kuus ka siis, kui pisikesed muinasjutusõbrad vaibaringi kogunevad. Seal kuulatakse huviga, millised lood siis seekord õuedaamidest muinasjutustel jutumaiastele lossielanikele varuks on.

Okasroosikese õukonnas on heaks tavaks saanud iga aasta teatrikuul päris oma väike miniteatريفestival maha pidada. Selleks on vaja iga lossikambri rahval vabalt valitud etendus selgeks õppida ja see oma kaaslastele ette kanda. Kuningliku hoolekogu hüval nõul ja targa talituse toel tuleb igal teatrikuulastajal teatripäse päris ehtsa pisikesse kuldse mündiga välja lunastada. Piletimüügist saadud tulu võivad väikesed õukondlased kevadisel pannkoogipeol oma äranägemise järgi kulutada. Piletite valmistamise ja levitamise, dekoratsioonide ja teatrikavade valmistamisega peavad pisikesed printsid ja printsessid ise toime tulema. Seda muidugi suurema lossirahva hea abiga.

Teatrit teha on Okasroosikese kuningriigis alati armastatud. Selle tarbeks on kogunenud kenake teatrimänguva- hendite kogu ja mitmekesine kostüümivalik. Igas lossikambrikeses on kujundatud loovmängu jaoks nurgakesed. Oma oskustega on igati abiks olnud ka lapsevanemad, sest küllap on Muinasjutuhaldja ka nendele teatrispiku edasi andnud...

Maret Melts,
Muinasjutuhaldja hea sõber
Okasroosikese lossist

ÜLESKUTSE

UMA PIDO
KU KESKKOTUS KIMMÄS, SÕS LADVA' LAULVA'

Kõik omad umalõ pidolõ!

Lühikese põikena ajalukku meenutagem: Uma Pido on võrukeelne laulu- ja rahvapidu, mis toimus esimest korda 2008. aastal Võru Kubijal, teist korda 2010. aastal Põlva Intsikurmus ning kolmandat korda 2013. aastal jälle Võru Kubija lauluväljakul. Neljas pidu toimub 28. mail 2016 taas Põlvas ilusas Intsikurmus – nii liigub pidu kahe maakonna vahel, ühendades Vana-Võromaa keele- ja kultuuriruumi.

Idee, mis sündis 2006. aastal Valgjärvel toimunud Kaika suveülikoolis, osutus elujõuliseks, haaras kaasa nii tegijaid kui osalejaid Võrumaast kaugemalgi. Tullakse laulma või pealt vaatama, tullakse juurte juurde ja omade sekka, aga tullakse ka eksotika, huvi ja uudishimu pärast. Need, kes käinud ja laululaval koos tuhandetega võrukeelseid laule laulnud, pajatavad mingist erilisest kodusest meeleolust, mis kostvat ja paistvat, räägivad rõõmsast ühtekuulvustundest. Kaugemalt tulijad kiidavad kohalikke stiilis: küll te olete ikka toredad ja tublid! Kohalikud on enda üle väga uhked ja kõik on rahul.

Osalejate arv on muudkui kasvanud, tullakse mujalt Eestimaalt ja laia- ilmastki. Esimesel peol oli lauljaid ligi 2400, teisel 3400 ja kolmandal 3600. Umbes niisama palju lauljaid koguneb Intsikurmu ka tänavu. Lisaks Võru- ja Põlvamaale on koorid veel Harjumaalt, Jõgevamaalt, Lääne-Virumaalt, Tartu-, Valga- ja Viljandimaalt. Luksemburgist tuleb Euroopa eestlaste koor ja Helsingist sealse Eesti Maja koor – kokku 153 kollektiivi.

Ikka on kuulnud ohkamist, et küll laulaks laulupeol, aga ei ole ühegi koori liige. Suurepärased väljamõeldised olid koorid „Mehē mõtsast” ja „Naasõ nurmelt”, millega liitusid niisama lauluhuviliste kõrval ka ansambli mehed-naised. Teise ja kolmanda peoga said liituda konna- koorid, mis tekkisid pere-, kogu-, laud-, pesa- või sõpruskondadest. Tänavu liituvad *nurmõnaasõ* ja *mõtsamehe* Võru ja Põlva nais- ja meeskooridega. Konnakoores, suuremaid ja väiksemaid, on kirjas 13, kes kõik laulavad kaasa uhkes ühendkooris. Uma Pido on kaasa aidanud ka suurepärase võrukeelsete laulude tekkele ning need on muutunud paljude kooride lemmikrepertuaariks.

Tänavuse peo teemaks on mets ja väelised puud. Uma Pido kunstniku Anne Prangeli ning fotokunstnik Peeter Lauritsa koostöös sündisid möödunud suvel meeleolukad pildid, mis räägivad inimeste omavahelistest suhetest ning nende sidemetest loodusega, toetades niimoodi piduliste hääs mõttes met- sa poole olekut. Kirjamees Aapo Ilvese abiga said pildid endale ka tabavad allkirjad. Näitust „Mõtsas mi’ olõmi jäänü” saab kuni peoni näha 16 Vana-Võromaa, aga ka Setomaa paigas.

Enne kolmandat Uma Pido 2013. aastal liikus läbi kogu Vana-Võromaa võrokeste lipp. Tänavu teeb omapärase teekonna läbi laul, et jõuda 28. mai õhtuks peole Intsikurmu ja süüdata seal peotuli. Laul liigub peoks valmistuvate kooride abil ja toel. Lisaks hoitakse mees, et enne, kui eestlased koorilauluga tutvust tegid ja sellega kuulsaks said, laulis meie rahvas regillaule. Nii on plaanis aprillis-mais enne pidu korraldada igas Vana-Võromaa kihelkonnas ja ka Setomaal rahvalaulu- õhtuid, kus lauldakse oma kandi rahvalaule, mida me õnneks veel oskame ja armastame.

Uma Pido on tõeline rahvapidu – laulad kaasa, plaksutad kõigest väest, poetad liigutuspisaragi, kohtad sõpru ja tuttavaid, tunned rõõmu ühisest osasaamise tundest. Naudid ja püüad meelde jätta seda kodust *ummamuu- du ilmakaemisõ* tunnet. Lõunaestlane olevat jutukam, rõõmsameelsem, muretum, seltsivam, usalduslikum inimene kui ehk põhjaranniklane või loopealse elanik. Kuidas oma ära tunda? Eks ikka naerunäost ja ettesirutatud terekäest. Intsikurmus ei pruugi see lihtne olla, sest Uma Pido on kõik olemas!

Peo lavastaja on Põlvast pärit vabakutseline näitleja ja lavastaja Kristo Toots.

Hää Võru linna inime- ne! Sāti päev vabaks, otsi piduriided või rahva- rõivad välja, korja pere ja sugulased kokku ja tule 28. mail kindlasti Uma Pidole Intsikurmu. Tule omadele kaasa elama, Võru linnast osaleb tänavusel peol 18 kollektiivi umbes 360 laul- jaga.

Uudiseid ja etteval- mistuse käiku saad jälgida kodulehelt www.umapido.ee, Facebookist ja blogist umapido.wordpress.com.

Siiri Toomik

RAAMATUTUTVUSTUS

Võrumaa kirjameestelt kooli-uusikutele ja edasijõudnutele

Contra. Kõik on kõige targemad: [lasteluuletused]. Piitsaküla, kirjastus Mina Ise, 2015

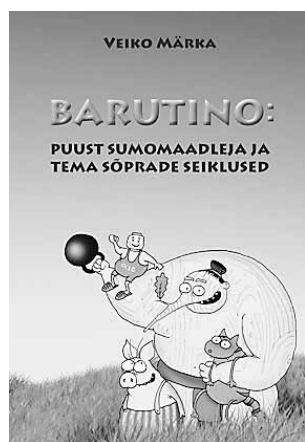
Tallinna Keskraamatukogul on traditsioon tellida kirjanikelt Tallinnas kooliteed alustavatele lastele kinkimiseks päris oma raamat. 2014. aasta kooli-uusikud said ranitsasse Contra luuleraamatu „Kõik on kõige targemad”. Poisirübliku ne salmiraamat sai kokku pandud tiigrist ja konnast ja kutsika hännast. Või siis 1. septembri ärevusest, võidujooksust söökla trepil ja kõige targemaks õpilaseks kasvamise raskustest-rõõmudest:

Paha luuletus ei taha üldse jääda mulle pähe. Raamatust loen hästi maha, kui loen peast, on meeles vähe.

Miks see kuri luuletaja võib salme sihukesti? Miks tal kiusata on vaja pisikesi inimesi?

Oota, luuletajahärra! Kuigi olen sinust pisem, õpin luuletuse ära paremini kui sa ise.

Contra luuletused lähevad kunstnik Ulla Saare piltidega hästi riimi ja kordustrükina laia avalikkuse lugemislauale jõudnud raamat hakkas igast küljest pihta saama kõikvõimalike auhindadega: Eesti Kultuurkapitali lastekirjanduse aastapreemia 2014, üks 2014. aasta 25 kauneimast raamatust, Karl Eduard Söödi lasteluule aastaauhind 2015, Lastekaitse Liidu tunnustus „Hea lasteraamat 2015”.

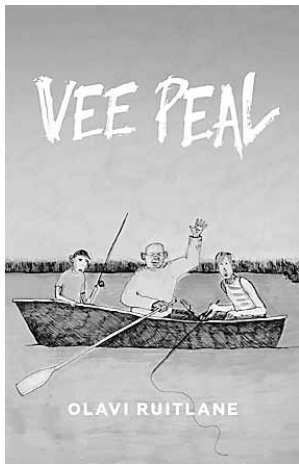

Veiko Märka. Barutino: puust sumomaadleja ja tema sõprade seiklused. Tallinn, kirjastus Hea Lugu, 2015

Selle raamatu jaoks tuleb leitud päris oma žanr: tõsielumuinasjutt edasijõudnutele. Peategelane Barutino on 2009. aasta Eesti Ekspressis Veiko Märkale antud intervjuus selgitanud oma nime päritolu: „See pole minu õige nimi, vaid *shikona* ehk võitlejanimi, mis on kokku pandud kahest komponendist: itaaliakeelsest sõnast Barutino,

mis tähendab ebatavaliselt paksu Buratinot, ning jaapanikeelsest väljendist Barutino, mis tähendab ebatavaliselt pika ninaga Balti mere äärest pärit sumomaadlejat.”

Tagasihoidlik sumovägilane ei pajata raamatus sugugi ainult endast. Tal on suur sõpruskond: treener Oleg Lego, jaapani pörsas Riu-Riu, Pasteet, kes tahtis saada tagasi lihaks, laulunud Kiivitaja, Koovitaja ja Keemitaja, vägevad hiiglaselased Ostumõll ja Metsatõll. Põgusalt on juttu Oleg Lego poegadest Võrukaelast (kes elab koos oma emaga Võrus) ja Nārukaelast (kes elab koos oma emaga Rāpinas).

Olavi Ruitlane. Vee peal. Tallinn, kirjastus ZA/UM, Peatamatu, 2015

Soe ja positiivne autobiograafiline romaan Brežnevi-aegsest lapsepõlvest Võrus Leegeni tänava tagahoovis sobib samuti lugemiseks edasijõudnud lugejale igas vanuses alates 12. eluaastast. Raamat pärjati 2015. aastal Bernard Kangro kirjanduspreemiaga.

Vanad ja uued teenused raamatukogus: koduteenindus ja individuaalkoolitus

Võrumaa Keskraamatukogu on liikumispuudega ja eakatel inimestel juba ligikaudu 15 aastat võimalus tellida endale raamatuid koju.

Koduteenindus on mõeldud neile, kes tervisliku seisundi tõttu raamatukogu külastada ei saa. Teenust pakume ainult Võru linna elanikele. Koju saab tellida lisaks raamatutele ka heliraamatuid, CD-plaate ja vanemaid ajakirju. Koduteeninduse tellimiseks tuleb esitada raamatukogu direktorile avaldus, kuhu palume märkida lisaks nimele, aadressile ja telefoninumbri kindlasti ka trepikoja välisukse kood. Seejärel tuleb helistada või saata e-kiri ja teatada, milliseid raamatuid koju soovitakse. Mitmes raamatukogus pakutakse koduteenindust korra kuus kindlal nädalapäeval, aga meie oleme valinud paindlikuma tee ja lähtume lugejate soovidest. Seetõttu püüame samal või järgmisel päeval pärast soovi saamist raamatuid koju viia. Koduteenindus on tasuta.

Lisainformatsiooni koduteeninduse kohta saab telefonidel 782 0157 ja 782 1912 ning e-posti teel merle@lib.werro.ee või laenu-tus@lib.werro.ee.

Uue teenusena pakume alates selle aasta 21. märtsist individuaalkoolitust.

Individuaalkoolitus on mõeldud raamatukogu lugejatele ja selleks tuleb aeg ning teema kokku leppida arendusjuht Merle Koigiga kas telefonil 782 0157 või e-posti teel merle@lib.werro.ee.

Arendusjuht Merle Koik koduteeninduse jaoks raamatuid otsimas.

ee. Üldjuhul kestab koolitus 0,5 tundi ja see on raamatukogu lugejatele tasuta.

Koolituse teemad:

- arvuti algõpe (sh e-posti aadressi tegemine)
- koolitus on mõeldud luge-

jatele, kellel puudub või on vähene arvuti kasutamise kogemus. Koolitusele registreerumisel täpsustatakse eelnev arvuti kasutamise kogemus, tase ja probleem ning sellest lähtuvalt tehakse koolitus;

- e-teenused – koolitus on mõeldud lugejatele, kellel puudub või on vähene e-teenuste kasutamise kogemus ID-kaardiga;
- Facebooki algõpe – eesmärgiks on anda osalejatele vajalikud algoskused ja teadmised, mille põhjal on võimalik iseseisvalt Facebooki kasutada;

- raamatukogu koduleht ja e-kataloog RIKSWEB – eesmärgiks on anda osalejatele teadmisi ja oskusi, mis võimaldavad iseseisvalt kasutada raamatukogu kodulehte ja e-kataloogi RIKSWEB;
- tahvelarvuti ja nutitelefoni kasutamise algõpe – koolitustel tutvustatakse üldisi põhitõdesid, jagatakse näpunäiteid tahvelarvutite ja nutitelefoni kasutamise võimaluste kohta.

Koolitust võib aga küsida ka sellistel teemadel nagu kaamerast piltide arvutisse laadimine või SMS-sõnumite lugemine telefonist, mis ehk vanematele inimestele raskusi valmistab. Püüame igale küsimusele vastuse leida ja oma lugejaid tänapäevaste tehniliste vahendite kasutamisel igati aidata.

Merle Koik,
Võrumaa Keskraamatukogu arendusjuht

Eesti Vabariik 100. Mina ja „Kalevipoeg“

Fr. R. Kreutzwaldi koostatud rahvuseepos „Kalevipoeg“ on kirjandusloolaste poolt nimetatud eesti kirjanduse tüvitekstiks, mis on mõjutanud kogu eesti kultuuri. „Kalevipoja“ täistõlked on ilmunud 13 keeles, kui arvestame juurde ka ümberjutustused ja lühemad tutvustused, siis lisandub veel ligi kümmekond.

Muuseumi huvitab, kuidas on kultuurilooliselt nii oluline tekst mõjutanud lugejat läbi aegade. Mis seostub vastajatel Fr. R. Kreutzwaldi nimega? Mida mäletavad eepose lugemisest erinevad põlvkonnad? Kuidas on püütud eepose teksti edasi anda? Kas „Kalevipoeg“ kõnetab lugejat ka tänapäeval?

Vastuse vorm on vaba. Lisada nimi, sünniaeg, elukutse või tegevusala ja kontakt. Kõik vastused säilitatakse muuseumi arhiivis ja muuseumil on teksti kasutamise õigus, viitega autorile.

Kogumistöö teemal **Eesti Vabariik 100. Mina ja „Kalevipoeg“** kuulutatakse välja käesoleva aasta emakeelepäeval ja kokkuvõtted tehakse emakeelepäeval 2018.

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum
Kreutzwaldi 31
Võru
65609
info@lauluisa.ee
tel 56 297242
Aimi Hollo

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU
VÕRUMAA TOETUB VAIMUKULTUURILE
Aastast 1909

MEREKULTUURIAASTA 2016 LUGEMISPROGRAMM

PAUL KERESSE AASTA MALEPROGRAMM

III korruse lugemissaalis

Raamatute ja esemete näitus „Käin ratsu...” Võrumaa Keskraamatukogu ja Vana-Võrumaa muuseumide kogude põhjal. Malenurk male- ja kabemängu huvilistele.

NÄITUSED JA ÜRITUSED

vanema ja väliseesti raamatu toas

Esko Lepp „Tammneeme rand”. Alates 6. aprillist Lembit Rändi akvarell „Vaade sadamakaile Mehiko San Migueli sadamas” Vana-Võrumaa muuseumide kogust.

29. märtsil kell 14 loevad Kella Kahe kirjandusklubis Marie Underi luulet Aigi Mäesaar ja Katrin Skott Planhof.

26. aprillil kell 14 Saksa kevad Kella Kahe kirjandusklubis. Ira Petrova tutvustab nopped Eesti kohta Saksa ajalehtedest ja jagab saksakeelsetest miniraamatutest tarkuseteri igaks päevaks.

LASTEOSAKONNA ÜRITUSED

31. märtsil kell 13 Tooliteatri päev: Võrumaa 6.–9. klasside noored etlejad loevad eesti lastekirjanduse juubilaride loomingut.

3. aprillil kell 11 mudilaste jutulaupäev: haldjajutud.

7. aprillil kell 13 Liivide ja liiviliku luule etluskonkursi Võru maakonna eelvoor.

16. aprillil kell 11 mudilaste jutulaupäev: külvijutud.

31. märtsini Eesti mudilaste joonistuste näitus „See on ohtlik”.

1.–30. aprillini Võru Kunstikooli eelõppe õpilastööde näitus.

Bach läheb Iraani

22. aprillil on Võrumaa elanikel harukordne võimalus nautida Läti ansambli Dagamba kontserti „Bach läheb Iraani“, kus segunevad ida ja lääs, rock-, pop- ning klassikaline muusika. Esitusele tulevad Saint-Saens, Prokofjev, Händel, Rahmaninov, Beethoven, Bach, Orff, Grieg, Mozart.

Dagamba sulatab kokku ida ja lääne muusikakultuuri – tulemuseks on ainulaadne ning võimas looming. Ansambli muusika, mille on seadnud Valters Puce, on ühtviisi muljetavaldav, mängigu nad Beethovenit või rokkigu Led Zeppelini taustal. Nende kiiret edu kinnitavad tänavu seitse kontserti maailmakuulsal Glastonbury festivalil ja hiigelsuur show Positivusel.

Programmi kuuluvad ka Dagamba originaallood, mida on inspireerinud klassikalise muusika suurkujud. Lugude seaded on julged ja üllatavad ning nende võimalites esitustes on ühendatud eri muusikastiilide ja -ajastute elemendid. Kuulajad võivad ära tunda motiive nii Griegi „Solveigi laulust“ kui ka Led Zeppelini loost „Immigrant Song“. Kõik kuulajad võivad olla kindlad: nad istuvad esimest korda muusikalisele karussellile, mis on klassika- ja pophittidest täis pikitud.

Bach läheb Iraani, Prokofjev kohtub rändava rüütliga filmist „Knight Rider“,

II III 75
EESTI KONTSERT

MUUSIKA ÕESTIMAAL

“Bach läheb Iraani”

Ansambel Dagamba
Läti

Valters Puce tšello Antons Trocjuks tšello
Dainis Tenis klaver
Hamidreza Rahbaralam daf, setar, tambur

R 22. aprill kell 19 VÕRU KANDLES

PILET 10 €/12 € müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevis
eestikontsert.ee SALVA Eestikeelne muusikakapital vorukannel.ee

Mozart vahetab kogemusi Radioheadiga – kõlavad kuulsaimad poplood ja kauneimad klassikalised meloodiad. Üllatavad muusikalised kohtumised muudab iseäranis eksootiliseks rütmimeister Hamidreza Rahbaralam, kes mängib 8000 aasta vanusel löökpillil.

Lätis baseeruva ansambli Dagamba asutasid 2011. aastal andekad professionaalsed muusikud Valters Puce

(tšello) ja tema lapsepõlvesõber Anton Trocjuki (tšello). Nende loomingulised eksperimendid eri muusikažanritega ja kirg muusika vastu kutsusid aga grupiga liituma iraanlasest löökpillimängija Hamidreza Rahbaralami (daf, setar, vokaal) ja Leedu pianisti Dainis Tenise (klaver).

Kontsert toimub 22. aprillil kell 19 Võru Kandles.

Võru Kannel

SA VÕRU KANNEL

Kultuurisündmused MÄRTS – APRILL 2016

31. märtsil kell 11 Viljandi laste- ja noorteteatri REKY etendus „Pipi Pikksukk“. Teatrisaalis. Piletid hinnaga 7 € on müügil Võru Kandle kassas.

Astrid Lindgreni näidend. Tõlkinud Vladimir Beekman.

Pipi võttis laevalt nimega Keksutaja kaasa kaks asja – pisikesed pärdiku, kelle ta sai oma isalt ning keda hüüti Härra Nils-soniks, ja suure kohvri, mis oli täis kuld raha. Ühe eest otis ta omale hobuse, mida ta oli alati igatsenud, ning seadis sammud kodu – Segasumma suvila poole.

Pipi Pikksukk – kes meist ei teaks seda vahvat ja ülitugevat plikat, kellel on õiglustunne ja kes alati nõrgemaid aitab.

See on tüdruk, kes igatseb oma vanemaid ning loodab, et isa on tormist pääsenud ja tuleb õige pea tema juurde tagasi.

Lugu lapsest ja koduarmastusest ning sellest, et kõike ei saa ega tohi alati ühtmoodi võtta.

Astrid Lindgreni kirjutatud näidend avab Pipi maailma meile veidi teise nurga alt, kui oleme harjunud nägema.

Lavastaja Kadri Paldra. Lavaline liikumine: Ulrika Tol-

berg. Nimiosas Loreta Soosaar. Teistes osades Krete Paldra, Marii Tammemäe, Markus Järvasoo, Mairo Seire, Ulrika Tolberg, Kadri Paldra ja Tauno Paulus.

Etendus on kahes vaatuses ja kolmes pildis.

11. aprillil kella 9.30–13 DOONORIPÄEV. I ja II garderoobis.

15. aprillil kell 20 COMEDY ESTONIA: „Esimene eesti keeles! Vol 2“. Väikeses saalis. Piletid hinnaga 8 ja 6 € on müügil Piletilevi müügipunktid.

Taas saavad kokku seitse koomikut Tartust ja Tallinnast, et proovile panna stand-up-komöödia tase eesti keeles. Nii nagu eelmine etendus, on ka see show rangelt eestikeelne, et demonstreerida emakeele ilu ja valu.

Uute naljadega astuvad lavale vanad tuttavad Karl-Alari Varma, Sander Õigus, Mikael Meema, Ardo Asperk ja Daniel Veinbergs. Nendega on ühinenud Comedy Estonia uued talendid Mikk Sügis ja Taniel Kasemägi.

24. aprillil kell 19 Komöödiateatri etendus „Orav ja Il-

ves“ (kordusetendus). Teatrisaalis. Piletid hinnaga 12 € ja 14 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi ning Piletimaailma müügipunktid.

Jant ühes vaatuses, kestab üle ühe tunni.

„Pühendatud wabariigi aastapäevale ja Riigikogu valimistele, ja see ei ole orava-ega ilvesepartei reklaam. Oled eestlane või ei ole!“ Ivan Orav

Autor Andrus Kivirähk. Osades Andrus Vaarik ja Kaspar Velberg (Tallinna Linnateater).

29. aprillil kell 19 juubelikontsert: tantsuansambel Sõprus 70. Teatrisaalis. Piletid hinnaga 5 ja 6 € on müügil Võru Kandle kassas.

Tantsuansambel Sõprus saab sel aastal 70aastaseks. Selle tähtpäeva suurt rõõmu tahame jagada võimalikult paljudega ning just seepärast tantsime diagonaalis läbi armsa Eestimaa. Sõpruse sünnipäevale on oodatud nii rahvatantsijad kui ka tantsuhuvilised, sugulased ja sõbrad, noored ja vanad. Laval saab traditsiooniliselt näha nii eesti kui ka teiste rahvaste tantsu.

www.vorukannel.ee

PILETIKASSA, INFORMATSIOON: 78 68676. Avatud E-R kella 12-16; 17-19 kunstile juht 78 68675, turundusjuht 78 68674, administraator 78 28744

Segakoor Hilaro kutsub juubelikontserdile

Hilaro sai 1991. aasta kevadel tegevust alustades hüüdnimeks „noortekoor“, sest lauljate keskmine vanus oli 24. Veerandsaja aastaga on koori koosseis küll uuenenud, aga põhituumik jäänud samaks. Kogemustepagas ja koori väärtustele truuks jäämine on taganud aastate vältel Hilaro stabiilsuse ja ilusa kõla. Seitse aastat lauljastaaži annab Hilaros teenelise laulja staatus, 14 ja 21 aastat vastavalt topelt- või kolmekordse teenelise laulja austava nimetuse.

Koori raudvaraks on rohkem kui 21 aastat selle ridadesse kuulunud lauljad: Epp ja Urmas Voitka, Silja ja Vaido Otsar, Viivi ja Urmas Kalda, Külli ja Sulev Poll, Margit ja Jaak Jaakson, Madis Haug, Milja Udras, Tuuli Kütt, Kaidi Oja, Aire Perk, Rain Raitar ja Arne Mustrik. Tore, et Hilarosse leiavad igal aastal tee ka mõned Võrumaa oma elupaigaks valinud Eesti tippkooride kogemustega lauljad.

Hilaro viimased aastad on olnud tegevusrohked: esinemised Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisel 2013–2015, kontserdid Peterburi Jaani kirikus, Sangastes, Rõuges, Tartus, Järveljal, Tsoorus, Lasvas, Meremäel, Vaabinas, Varsutus ja Parksepa, osaletud on Tallinna laulupeol, võru-keelsel Uma Pidol ning popkooripeol. Meelde on jäänud tähtpäevakontserdid „Miina Härma 150“, „Paul Elken 105“, „Piret

SEGAKOOR HILARO 25

VÕRU KANDLES
PÜHAPÄEVAL, 17. APRILLIL 2016 KELL 16

SEGAKOORI HILARO JUUBELIKONTSERT

koori lemmiklaulud läbi veerandsaja aasta

segakoor Hilaro ja solistid, kaastegev Hilaro ühendkoor segakoori juhatab Silja Otsar, kontserti juhib Lauli Otsar

PILETID 3 € müügil Võru Kandle kassas.

www.hilaro.ee
www.vorukannel.ee

Rips-Laul 50“. Menukaks kujunes kontsert 2015. aasta kevadel, kui Hilaro laulis katkendeid tuntud muusikalidest „Minu veetlev leedi“ ja „Ooperifantoom“.

Parim lava on aga ikkagi Kandle kontserdisaal, kuhu segakoor Hilaro kutsus pühapäeval, 17. aprillil kell 16 juubelikontserdile, et koos tähistada koori 25. aastapäeva.

Kooriga musitseerivad Hilaro solistid Kaidi Oja, Maarja Pöder, Virge Ventsel, Maire Nirk, Liina Saksing, Bibi Perlov, Annely Kaasla, Kaire Siidra, Tuuli

Kütt, Uku Pooga, Magnus Lang, Tõnu Vaask, Into Prükk, Anti Eelmets, Jaak Jaakson, Reino Bürkland, Jaano Uibo ja Vaido Otsar. Esineb ka vilistlaste ja Hilaro lauljate laste ühendkoor.

Koori dirigeerib Silja Otsar, kontserti juhib Lauli Otsar.

Olete oodatud juubelikontserdile, et saada kinnitust Hilaro nime tähendusele ladina keeles: rõõmsamaks, lõbusamaks muutma, meelt lahutama.

Silja Otsar

KIRIKUTEATED

Jumalateenistused EELK Võru Katariina kirikus

Neljapäeval, 24.03. kell 11 suur neljapäev

Reedel, 25.03. kell 11 suur reede

Laupäeval, 26.03. kell 11 vaikne laupäev, hommikupalvus Tartu 42

Laupäeval, 26.03. kell 12 kontsert Võru Katariina kirikus Mattias Aabmets – bariiton, Tuuliki Jürjo – orel
Kavas: Buxtehude, Bach, Händel, Rossini, Jürjo

Pühapäeval, 27.03. kell 7 ülestõusmispüha hommiku lit. jt.

Pühapäeval, 27.03. kell 11 esimene ülestõusmispüha

Pühapäeval, 27.03. kell 18 esimene ülestõusmispüha lit. jt.

Esmaspäeval, 28.03. kell 11 teine ülestõusmispüha

Andres Mäevere

Õnnitleme märtsikuu juubilare!

100
Aleksandra Novoselskaja

95
Senta Torop

90
Aleksandra Kallak
Silvia Muru
Salme Uibo
Meeta Toompalu

85
Õie Maask
Antonina Rogalevich
Elli Puusepp
Virve Hiller
Veera Orava
Silvia-Meeta Andla
Aleksandra Nagel
Lea Koobakene
Lydia Kitsik
Sivia Tambets

80
Aino Lepp
Esmeralda Vaher
Saima Ratas
Viivi Kübar
Taimi Külma
Mare Pärnsalu
Elmo Erik
Eino Pettri
Anikei Babitšev
Aku Ermel
Heino Ers
Eldur-Ago Orav

75
Aime Siegert
Raja Puksing
Aino Raudvassar
Juta Kinsiveer
Lilja Babitševa
Kalju Pöder
Enno Aleksejev
Ants Kõiv
Kalju Põldsaar

70
Ilme Rinne
Olga Tsänk
Ester Kase
Aime Luts
Härsti Müürsepp
Maia Liivat
Arvo Must
Kalju Puksing
Voldemar Eerik
Ants Paas

*Aprillikuu juubilaridel, kes ei soovi ajalehes ajalehes, palume sellest teada anda 5. aprilliks tel 785 0914 ja/või sirje.randver@voru.ee

*Võru linnas oli 1.03.2016 seisuga 12 607 elanikku, neist mehi 5652 ja naisi 6955.

ANONYMOUS BOH
isiknäitus

King of the Corn

VÕRU LINNAGALERIIS
04.04.-29.04.2016
www.vorulinnergalerii.ee
Galerii avatud E-R kell 12-18.30 Külastamine tasuta.

VÕRU LINNAGALERII
Liiva 23, Võru

kehvad ja viletsed

VÕRU KUNSTIKOOLI
mudilaste ja
õpilaste näitus

külasta
näitust
APRILLIS
2016

**Võru Laste-
raamatukogus**
Jüri 54, II korrus
E-R 11.00-18.00
L 10.00-16.00

MTÜ AILA NÄPUSTUUDIO

Laste ja noorte
käsitööringid
E, T 12-19, K 12-17,
N 12-20, R 12-17

Meisterdamishommikud
ja -kursused gruppidele.
Laste sünnipäevade tä-
histamine meisterdades.
Õpitoad lastevanematele.

Osta või telli käsitööna
valminud mänguasi!

**KINDLASTI
TULEB ENNE
REGISTREERUDA.**

Info: MTÜ Aila Näpu-
studio, Jüri 19a, Võru
(polikliinikumaja),
I korrus, tel 512 2762,
Aila Kikas, tel 507 9920
FB Aila Näpustudio,
ailastudio@gmail.com

8. APRILL KL 11.00
VÕRU KULTUURIMAJA KANNEL

KRIMKA!

UGALA TEATER

Lavastajad Piip ja Tuut ehk Haide Männamäe ja Toomas Tross
Osades Peeter Jürgens, Vallo Kirs, Marika Palm,
Rait Üunapuu, Janek Vadi ja Jaana Kena
PILET 10 EURO Ugala kassa tel 433 0777 / kassa@ugala.ee

KULTUURIKAVA
Info ja laudade broneerimine 7653 588

02.04.2016
kell 21:00
Rena Rain
Featuring
Hannes Kalamäe
Tribute
James Bond 007
Tasuta/No Tickets

Salongiteater ...Siin Pubis
20.04.2016
kell 19:00
HITLER
monoteendust kahes osas
Muusikalised vahepalad Indrek Kalda
Pilet 15.-/5.-

22.04.2016
kell 21:00
Taavi Peterson
"Leia me laulis Lennon"
Tasuta/No Tickets

VANA-VÕROMAA KÄSITÜÜ

KÄSITÜÜTARÕ AILA MAN

Võru linnas polikliinikumajas Jüri 19A

Käsitööga tegelejale pakume tööruumi
ja nõu toodete arendamiseks.
Küsi täpsemalt tel 554 1999 (Vilve Oja).

TULE ÕPPIMA:

Kangakudumisõpetus
Lõime arvu ja pikkuse arvutamine
7. aprill - kella 17-19. Õpetab Vilve Oja. Hind 5 €.

Sissejuhatus nõeltehnika
Nõeltehnika on üks vanemaid käsitööliike, mis põhineb erinevalt grupeeritud aasadest spetsiaalse nõelaga lõnga läbipõimimisel.
12. aprill - kella 15-18. Õpetab Sirje Hainas. Hind 5 €.

Sissejuhatus masinkudumisse
14. aprill - kella 17-19. Õpetab Kadri Võrel. Hind 5 €.
Eelregistreerimine kuni 12. aprillini:
Vilve.Oja@gmail.com, tel 554 1999

Paberpunutised
Punume ajalehed ja reklaamid korvideks.
20. aprill - kella 17-20. Õpetab Sirje Hainas. Hind 12 €.

Fotokarbi meisterdamine algajatele
21. aprill - kella 17-20. Õpetab Anne-Ly Kütt. Hind 10 €.
Eelregistreerimine kuni 19. aprillini: Vilve.Oja@gmail.com, tel 554 1999

Meistritund: silmuskudumine, kindavitsad
28. aprill - kella 17-19. Õpetab Liivi Liinamägi.
Hind 5 €.
NB! Võta kaasa vardad ja lõng!

VILDITARÕ TÖÖTUBA avatud T, K, N kella 11-18
Koolituste, õpitubade tellimine tel 553 6686 (Lolita).

Täpsem info: käsitöötare juhendaja Vilve,
Vilve.Oja@gmail.com, tel 554 1999
või Näpustudio perenaine Aila, tel 507 9920.

NÄPUSTUUDIO

EUROOPA FILMIKOHVIK ESITLEB:

NOORUS
YOUTH
Lavastaja
PAOLO SORRENTINO
Draama
Alla 12 a. keelatud
Filmi pikkus 1h 58 min

VÕRU KINOS KANNEL
30. märtsil 2016 kell 19
Peale filmi VESTLUSÕHTU Kandle kohvikus. **Tasuta**

www.vorukannel.ee

UGALA TEATER

Võru Puhkpilliorkestri KEVADKONTSERT

MEELEOLUKAT MUUSIKAT
esitab:
orkester
orkestri solistid
Võru Muusikakooli
flöödiantsambel
Dirigent HEINO VILDO

VÕRU KANDLES 03. aprillil 2016 kell 16
Piletid hinnaga 3 € müügil Võru Kandle kassas. **www.vorukannel.ee**

8. APRILL KL 19.00
VÕRU KULTUURIMAJA KANNEL

MORAL
HENRICH CHRISTENSEN

UGALA TEATER

Lavastaja Marika Palm
Osades Adele Sepp, Rait Üunapuu ja Kaarel Kuusk
Pilet 14/11 eurot Ugala kassa tel 433 0777 / kassa@ugala.ee